

DOMOVINA

Uredništvo je v Schillerjevih ulicah št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja dvakrat na teden, vsak **torek** in **petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo na leto 8 kron, pol leta 4 krone, 3 mesece 2 kroni. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 18 kron, pol leta 6 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za **inserate** se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat; za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Slovenskemu narodu!

(Dalje.)

S kakšnim pravom se razpisujejo službe za osebe, ki najbrže nemški ne znajo in katerim tudi pri teh današnjih razmerah nemški niti ni treba znati. — edino le v nemščini?! — Tako postopata dve gorenjski glavarstvi. Tretje, radovljsko, pa ima (v „L. Ztg.“ 29. jan. 1904) dvojezični razpis službe okrajne babice! — Istotako okraj. glavarstvo v Logatcu (v „L. Ztg.“ 14. maja 1903). C. kr. okrajno glavarstvo v Kočevju pa ima (v „L. Ztg.“ 1. febr. 1902) eden razglas za babice v občinah Turjak in Rob **samoslovenski** [za prosilke, zmožne slov. jezika], drugega pa **samonemškega** „für die Gemeinden Altlag u. Nesselthal . . . für der deutschen Sprache mächtige Bewerberinnen“. — In to je vsaj približno pravično!

In kaj pove to različno postopanje v eni in isti zadevi? — To, da se ta oblastva v tem oziru ne ravna po nobenem načelu, po nobenem zakonu, ne po dejanskih potrebah, — marveč le po svoji volji: kakor se kateremu uradniku zljubi, tako pa naredi! Edino merodajno je, — to je tudi iz teh zadnjih slučajev razvidno, — kolikor mogoče spraviti nemščino do veljave, — slovenščine pa se izogniti. — In Slovenci vse to mirno trpijo, se za to niti ne zmenijo!

Še neugodnejše glede slovenščine je postopanje c. kr. okr. šolskih svetov. **Vse učiteljske službe** razpisujejo v uradnem listu edino le v nemščini. Nisem dobil nobene izjeme. In vendar pridejo v poštev — z malo izjemami — le slovenski učitelji, deželni „uradniki“ slovenske dežele!“

Razglasi o oddaji stavbenih del pri novih šolskih stavbah so samonemški; n. pr. v „Laib. Zeitg.“ 20. jan. 1904 in 17. maja 1904 od c. kr. okr. šolskega sveta v Krškem, in „L. Zeitg.“ 16. jan. 1904 od c. kr. okr. šol. sveta Rudoltovem.

Vse, kar sem zgoraj v podobnem slučaju povedal, velja tudi tukaj: kadar je kje kaj zaslužiti, takrat oblastva Slovencev ne poznajo! Ali pa so si svesta, da smejo v takšnih slučajih prezirati slovenščino brez najmanjše nevarnosti, da

bi se jih zato od katere si koli strani klicalo na odgovornost?

Tako postopajo c. kr. državne oblasti s slovenščino v uradnem listu na Kranjskem, v deželi skoro povsem slovenski!*

Da se godi s tem postopanjem od strani navedenih c. kr. oblastev slovenskemu narodu v osrčju slovenskega ozemlja, na Kranjskem, **velika krivica** z ozirom na jasne določbe drž. temelj. zakona, avstrijskega, — da naravnega prava niti ne omenim — to mora biti vsakemu jasno, kdor je pazljivo prebral gorenja izvajanja.

Kako pa naj potem imenujem postopanje kranjske dež. autonomne oblasti, kranjskega dež. odbora, ki se poslužuje istega uradnega lista na sledeči način:

(„Laib. Zeitg.“, 17. dec. 1903): Zu vergeben „Konceptpraktikantenstelle beim gefertigten Landesaussschusse“

Vom Krainischen Landesaussschusse.

Laib. 11. Dez. 1903.

(„Laib. Zeitg.“, 17. marca 1904): „Im Landesspitale zu Laibach gelangt eine Secundararztesstelle zur Besetzung“

Krainischer Landesaussschuss.

Laibach 3. März 1904.

(„Laib. Zeitg.“, 14. junija 1904): Der Landesaussschuss vergibt im Wege der öffentlichen Konkurrenz folgende Arbeiten in Ausführung: 1.) die Werbesettigg an der Gurk 2.) die Verbanung des linken Gurkufers bei Mertschendorf

Vom Krain. Landesaussschuss.

12. Juni 1904.

* Vprašati se moramo: Kdo pa so gospodje v posameznih uradih, da s slovenščino tako zaničljivo postopajo? Mari so sami Nemci? Ali morda celo po večini Slovenci? Vzemí „Deutscher Kalender“ 1905 in pogledj! Kdo so šolski nadzorniki? Kdo so okr. zdravniki? Kdo inženjerji? Kdo okr. glavarji?

Zakaj jim prizanaša slov. občinstvo? Zakaj slov. poslanci? — Morebiti le iz obzirnosti, ker so Slovenci, med seboj znanci — Tem hujše!!!

(„Laib. Zeitg.“, 2. julija 1904): Zu vergeben einige der Freiherr Karl Wurzbach'schen Kaiserin Elisabeth Invaliden- u. Siechenstiftungen. Krain. Landesaussschuss.

15. Juni 1904.

(„Laib. Zeitg.“, 9. julija 1904): Zur provisor. Besetzung gelangt die Stelle eines landschaftlichen Tierarztes in Reifnitz

Vom Krain. Landesaussschusse.

Laib. 4. Juli 1904.

Vsi ti razpisi so edino le nemški; več jih nimam zabeleženih, a sp. se, da sem jih bral prešnja leta še več, in tako proti koncu leta 1904.

Tako postopa s slovenščino v svojem področju deželni odbor osrednje slovenske dežele, naše Kranjske, deželna samostojna (autonomna) oblast, v kateri je le eden Nemec (dr. Schaffer) in štiri Slovenci (pl. Detela, Grasseli, Povše, dr. Tavčar), in sicer ne od vlade imenovani, marveč od **slovenskega** naroda **svobodno** izvoljeni! Ti reprezentantje slovenstva edine slovenske dežele se še v današnji, po vsem svetu narodnostno tako probujeni dobi nočejo posluževati v prid svojega ljudstva pravice, koje jim nudi državna ustava, nočejo ali ne znajo vršiti svojih svetih dolžnosti, katere imajo nasproti svojemu od tujcev tako zaničevanemu in zatiranemu narodu! — Od koga pa še potem naj zahtevamo, da naj vpoštevajo slovenščino v uradih, v javnem življenju, ki isto sinovi slovenske matere tako zametujejo, prezirajo, ne zmeneč se za opomin pesnikov:

„Kdor zaničuje se sam,
Podlaga je tujčevi peti!“

In slovensko ljudstvo se ne zgane, ko tep-tajo njegove svetinje tisti, ki bi jih morali pred vsem spoštovati, da, morali čuvati in braniti! — O ti nesrečno, zaspano in zapeljano naše razumnštvo!!

Po vsem tem pač ni drugače mogoče, kakor da še tudi danes v polnem obsegu veljajo besede Prešernove, da

„Le tujcem sreče svit na Kranjskem zari,
Le ti nosijo po konci glave!“

LISTEK.

J. Turgenjev:

Vztočna bajka.

Kdo ne pozna v Bagdadu velikega Džafarja, solnca vsemirja?

Nekdaj, pred mnogimi, mnogimi leti, ko je bil še mladenič, sprehajal se je Džafar po Bagdaski okolici.

Naenkrat začuje hripav klic: Nekdo je obupno kričaje prosil pomoči.

Džafar se je odlikoval pred svojimi sovrstniki po premišljenosti in razsodnosti, toda njegovo sree je bilo polno sočutja in zaupal je v svojo moč.

Sledil je smeri, od koder je bil zaslišal klic in je zagledal slabotnega starca, kojega sta dva roparja plenila pritiskajoča ga k mestnemu ozidju.

Džafar potegne meč iz nožnice in plane na razbojnika. Enega usmrti, drugi zbeži.

Oproščeni starec pade svojemu rešitelju pred noge in poljubljač rob njegove obleke mu reče:

„Hrabri mladenič, tvoja velikosrčnost naj ne ostane brez plačila. Na videz sem ubog prosjak, toda ravno le na videz. Nisem navaden človek! — Pridi jutri rano o svitanju na glavni trg; pričakujem Te pri vodometu in prepričal se bodeš o istinitosti mojih besed.“

Džafar si je mislil: „Na videz je fa mož res prosjak, toda nič ni nemogoče. Zakaj bi ne poskusil?“

In odgovoril je: „Da, oče, pridem!“

Starec mu je pogledal v oči ter je odšel.

Drugo jutro, ko se je komaj začelo svitati, se je podal Džafar na glavni trg.

S komolcem oprt ob mramornati kotanji vodometu ga je starec že pričakoval. Molče prime Džafarja za roko ter ga odvede v majhen vrt, ki je bil od vseh strani obdan z visokim zidom.

Sredi tega vrta je stalo na malem zelenem prostoru kaj čudno drevo. Bilo je podobno cipresi, a listje je bilo lažurno-modre barve.

Tri jabolka so visela na tankih navzgor ukrivljenih vejah. Eno je bilo srednje velikosti, podolgasto in belo ko mleko; drugo je bilo veliko,

okroglo in svetlo-rdeče barve, tretje pa je bilo malo, gubasto in rumenkasto. Tenek šelest je šel po drevesu, akoravno ni pihala ni najmanjša sapica. Ječeč, fin, skoro steklen glas je bil to; bilo je, kakor bi čutilo drevo Džafarjevo bližino. „Mladenič“, počne starec, „odtrgaj si eno teh jabolk po svoji volji, in vedi: Ako odtrgaš in povziješ belo, postaneš najmodrejši človek; ako odtrgaš in povziješ rdeče, boš tako bogat kakor Žid Rotšild; ako pa odtrgaš in povziješ rumeno, potem — boš ngajal vsem starim ženskam. Odloči se in ne čakaj. Po eni uri nvenejo jabolka, in drevo samo se pogrezne v nemo zemeljsko okrilje.“

Džafar povesi glavo in se zamisli. „Kaj naj storim“, reče polglasno, kakor bi se sam s seboj posvetoval. „Če postanem premoder, potem menda niti ne bi hotel več živeti. Če postanem bogatejši od drugih, me bodo vsi zavidali; najboljšje je, da odtrgam in povzijem zgubano jabolko.“

To je tudi storil; starec pa se je smejal s svojimi brezzobimi usti ter mu je rekel: „O najmodrejši vseh mladeničev! Najboljši del si si izvolil! Čemu bi ti bilo belo jabolko? Itak si mo-

in opravičeno vsklipa tudi še danes vsaki slovenski domoljub z Jenkom:

„Bridka žalost me prešine,
Ko se spomnim domovine.
Vsemu svetu nepoznane,
Od nikor spoštovane!“

in razumljiva nam je tožba Prešernova:

„Skeleče misli, da Slovenec mile
Ne ljubi matere, vanj upajoče.

— — — — —
Z bridkostjo so srce mi napolnile!“

Ti pa, draga slovenska mladina! vedi, da se na takšen način, kakor postopa po gorenjih izgledih slovenski deželni odbor na Kranjskem s slovenščino, ne pokladajo temelji za boljšo bodočnost slovenskega naroda, da se na takšen način istemu ne zagotavlja obstanek! Nič naj te ne motijo mogoči izgovori: da so to malenkosti, da je to že od nekdaj tako, in kar je še drugih podobnih vsakdanjih opravičevanj in izgovorov! — Vedi, da nazadnje iz malenkosti sestoji svet, in da je danes premnogo ljudi, ki le preradi proglase vse na svetu za malenkost, kar se ne tiče neposredno njihovega „prevzvišenega jaz“, in kjer ne znajo ali pa si ne upajo ukreniti, kar bi bilo prav in pravično. Nič naj te ne motijo izgledi mož, ki se ne lotijo nobene še tako kričeče krivice, dasi bi jim po nalogi, ki so jo sprejeli od svojih volilcev, od naroda slovenskega, imela biti povsod zvezda vodnica pravica in pravičnost, ki se ravna vedno po izreku slovečega pravoslovca: „Stoletna krivica ni bila še niti trenutek pravica!“

Toda, mladina slovenska! ostani mirna, trezno motreča te nič manj kot vesele pojave v našem javnem življenju. Ne pobiraj kamenja in ne lučaj ga na nositelja tega sistema! S tem bi ne storila nič dobrega, marveč zlo! — Edino dobro, kar Ti je vspricho teh dejstev storiti mogoče, je: pripravljaj se po svojih najboljših zmožnostih duševno in moralno za **boljše narodno delo!**

V primeri z deželnim odborom kranjskim zasluži postopanje c. kr. poštne in brzojavnega ravnateljstva v Trstu še celo, dasi zelo omejeno, priznanje: njega razglasi v Kranjskem uradnem listu so sicer večinoma nemški, a vsaj tuintam dvojezični (nemški in slovenski). Zabeležene imam naslednje slučaje in sicer samo nemške: „Laib. Zeitg“, 3. febr. 1902: razpisuje se mesto poštnega odpravnika na c. kr. pošti „in Jessenitz an der Save.“ — „Laib. Zeitg“, 27. nov. 1903 ima Kundmachung, betreffend die Einführung einer zweiten täglichen Postbotenfahrt zwischen Rudolfswert u. Möttling und gleichzeitige Änderung der Kursordnung der Postbotenfahrten auf einer ganzen Reihe von Strecken in Unterkrain.“ — „Laib. Zeitg“, 24. junija 1904: Bekantgabe einer Abänderung der Postverbindung zwischen Krainburg-Tupalič-Kanker-Oberseeland. — To so razglasi, ki po svoji vsebini morajo zanimati vse najširše sloje, tudi najnižje, po velikem delu Dolenjske in Gorenjske ter bi že z ozirom na to morali biti tudi slovenski.

To isto velja o samonemških razglasih o poštah pošiljatelj, ki se niso mogla dostaviti in sicer še v večji meri, kajti takšen razglas je namenjen najširši javnosti; vendar so objave te vsebine v „Laib. Zeitg“, — kolikor sem jaz to mogel zasledovati, — vedno le nemške. Tako n. pr. v „Laib. Zeitg“ z dne 18. dec. 1903 in 16. junija 1904.

Nemški in slovenski pa je razpis službe poštne odpravnika na Savi (v „Laib. Zeitg“ 15. dec. 1903) in službe poštne odpravnika v Zagorju (politični okraj Postojna) v „Laib. Zeitg“ 16. jan. 1904; v poslednji številki „L. Z.“ je dvojezična še neka druga objava istega ravnateljstva, (koje vsebine pa nimam zabeležene.)

Dejstvo je torej: na Kranjskem, v deželi skoro popolnoma slovenski, vse oblasti, državne in deželne, tudi deželni odbor, razpisujejo celo mesta slug* — edino le v nemščini; c. kr. pošto in brzojavno ravnateljstvo v Trstu pa uradniška mesta za isto deželo — deloma vsaj — dvojezično! Kaj pa pove to dejstvo?

Razmišljaj, narod slovenski, potem pa govori — pri prvih volitvah vsaj — možato besedo!

Da so uradne objave različnih oblastij iz Koroške in Štajerske v „Laib. Z.“ edino le nemške, to je sicer po vsem prejšnjem umevno, dasi vsekoli neopravičeno. Gotovo je krivično v onih slučajih, kadar se razpisujejo službe pri uradih na Slovenskem, kjer bi moral vsak uradnik znati slovenski, in tudi v onih, kjer se pri državnih in deželnih zavodih in uradih na Koroškem in Štajerskem zahteva tudi znanje slovenščine!

Končno je žalostno, prav za prav žaljivo za narod slovenski v prvi vrsti na Kranjskem, ako deželna vlada te kronovine vse razglase centralnih državnih oblastev kranjskemu prebivalstvu, ki je po 95% slovensko, — z malo izjemami — objavlja le v nemščini. — Ali ni kričeča krivica, da se v Avstriji, kjer so zakonito vsi narodi enakopravni, dobi kronovina, v kateri govori vlada ljudstvu v jeziku, ki ga najmanj 90% tega ljudstva ne razume?

Kakšen praktičen pomen pa potem sploh imajo takšni razglasi? — Izgovor, da jih večina itak ne bere, je popolnoma napačen in jalov; kako pa jih naj bere, ker jih ne razume, oziroma niti v roke ne dobi vsled male razširjenosti „L. Zg“-e! — Ako se hoče pravo zanimanje ljudstva za odredbe oblastij in za različne javne naprave vzbuditi in isto s tem vzgajati za dobre državljane, ter ljudstvu v resnici koristiti, treba mu je govoriti v jeziku, ki ga to ljudstvo razume!

Toraj zdrav razum in avstrijski temeljni zakon veleva to: Kranjska vlada mora imeti slovensko uradno glasilo! — govoriti slovenskemu narodu v slovenskem jeziku!*

Ker pa vlada niti na Kranjskem sama od sebe tekom 37ih let ustavne dobe v Avstriji ni storila ničesar, da bi v tu opisanem oziru dejansko uveljavila zakonito zajamčeno enakopravnost Slovencev, marveč dan za dnevom stori vse, da veljavo našega jezika v javnem življenju

* Tako razpisuje sodišče v Kranjski Gori („Laib. Zeitg“, 2. marca 1904) tudi mesto „pisarn. pomožnega delavca“ (Kanzleihilfsarbeiter) ali pisarja samo nemški; delajo pa tako tudi druga sodišča!

** Kakšni pa so uradni listi po sosednih deželah, kjer bivajo Slovenci? — uradni listi namenjeni Slovincem? v kakšnem jeziku govori tam vlada Slovincem? Sinovi slovenskega naroda, popišite nam svoj položaj v tej zadevi! Dobro bi bilo, da bi se to zgodilo nemudoma in sicer po lokalnih listih in eden list bi naj potem zbral vse objavljeno gradivo ter nam podal celotno sliko našega narodnega stanja v tem oziru! Potem pa vsi Slovenci po vseh slov. deželah na skupno odločno in vztrajno delo in moramo doseči, kar je naša pravica! Vlada nam mora govoriti v slov. jeziku!

vedno bolj utesnjuje, uničuje, je najsvetejša naloga onih naših činiteljev, ki so vzeli odgovorno nalogo na svoje rame, braniti koristi slovenskega naroda, t. j. naše časopisje, naši poslanci in naši avtonomni zastopi, da nemudoma, odločno in vztrajno zahtevajo od vlade izvršenje narodne ravnopravnosti tudi v tem oziru in da po potrebi isto prisili, da vrši svojo dolžnost tudi na to stran. Slovincem ni treba v tem oziru prositi za nobeno milost, oni hočejo in zahtevajo le svoje zakonito zajamčene pravice. — Vlada nam v tem nima deliti nobene milosti, marveč ima le izvesti, kar ji vелеva zakon. Stori la bode to in mora storiti, ako je to avstrijska vlada; ona pa mora biti avstrijska!

Na delo torej, kar **vas** je **slovenskih** listov na Kranjskem, slovenskih poslancev, slovenskih samoupravnih zastopov! — Uporabite vsa postavna sredstva, delajte složno kot en mož; uradni list na Kranjskem mora biti slovenski, razglasi v njem bodisi samo slovenski, ali pa slovensko-nemški; ne pa nemško-slovenski ali pa celo samo nemški! — To je naša pravica, zakonito zajamčena v državnih temeljnih zakonih! (Dalje prihodnjic.)

Zoper pijonirje germanizma.

S hvalevredno vremo se je „Domovina“ zadnji čas bavila z našim šolstvom. Tega poglavja bi noben slovenski politik, noben rodoljub ne smel pustiti izpred oči. Važni pa v tem oziru niso samo učni načrti in ustroj poedinih šol, važno je pred vsem tudi učiteljsko osebje samo.

To je poudariti tem bolj, ker je vstal v središču slovenskih dežel agitator, ki organizira Kočevanje in vse šulvereinske in državne učitelje južne Avstrije v avant-gardo nemstva ob Adriji, pri tem pa pod krinko humanitarnih podjetij skuša pridobiti tudi Slovence, da bi mu kot kitajski kuliji vlekli vsenemški voz dol do sinjega morja. Le pogledjte „Laibacher Schulzeitung“, odkar jo ima v rokah prof. Peerz (recte Pirc, Kočevar po rodu)! —

Tu zveni vsaka vrsta od besed „vom Erzgebirge bis zum Adriastrand“, za katerimi tiči misel: Vom Belt bis zum Adriastrand — zraven pa mož piše patriotske brošure; seveda drugače bi s svojim pangermanizmom ne bil tako varen (da ga ni sram!). Če je to hinavščina, pa je skrajna domišljavost, kar nudi Peerz v svoji uradniški listnici; zdi se, da se že ves svet vrti okoli Peerza in njegovih „Pädagogenabenden“, da je vsa Germanija zamaknjena v „Pirčeve“ lepe oči — zares jih popisuje! — to se nam je pristudilo!

Pa najsi bi bilo, ko bi se ta mož ne loteval slovenskih učiteljev! Z ovčjo nedolžnostjo nas skuša uveriti, da je on le za mir in spravo — tu na Kranjskem. Vprašamo ga pa: zakaj pa v svojih mariborskih in beljaških govorancah ne priporoča Nemcem, naj spoštujejo ravnopravnost in dajo nam pravično šolstvo? Pa bo mir!

Nedolžnega se napravi ter zatrjuje: „Ljubi moji, minister mi je pisal (!), da sem jaz prvi pedagog južne Avstrije! Poučeval bom vse te in te stroke v neškem jeziku; saj razumete nemški!“ In to govori dandanes, ko bi vendar pričakovali, da dobi ljubljanska preparandija bolj slovensko lice.

drejši kot Salomon. Tudi rdečega jabolka ne potrebuješ — tudi brez njega boš bogat. Samo da se tvoje bogastvo ne bode družilo z zavistjo.“

„Povej mi, o starec“, mu odgovori Džafar ter se zgane. „Kje stannje častitljiva mati našega bogungodnega Kalifa?“

„Starec se mu je globoko priklonil ter mu je pokazal pot.

Kdo ne pozna v Bagdadu solnce vsemirja, velikega, glasovitega Džafarja?

Jutri! Jutri!

Kako prazen, pust in ničev se nam zdi vsak minoli dan! Kako male sledove pušča za seboj! Kako jadno je ginevala ura za uro.

In vendar hoče človek živeti, oklepa se življenja, stavi vanje, vase in v prihodnost vse svoje nade... O koliko sreče pričakuje od prihodnosti!

Toda zakaj si domišlja, da drugi, prihodnji dnevi ne bodo enaki temu ravnokar preživetemu?

Toda tega si tudi ne domišlja. On ne ljubi premišljevanja — in prav je tako!

„Jutri, jutri!“ se tolaži — dokler ga to „Jutri“ ne pogrezne v grob.

No — ko počivaš v grobu, hočeš — nočeš — nehaš premišljevat.

Vrabc.

Vrnil sem se z lova in šel po vrtni aleji. Moj pes je tekel naprej. Naenkrat začne zadrževati korake in lezti, kakor bi zavohal pred seboj kako divjad.

Zrl sem po aleji ter zapazil malega vrabca z ramenim kljunčkom in majhnim perjem na glavi. Padel je bil iz gnezda — silen veter je stresal breze v aleji — in nepremično je sedel sedaj tu raztezajoč komaj vzrastle perutnice, kakor bi prosil pomoči.

Počasi se mu bliža moj pes, kar se loči od bližnjega drevesa, stari vrabec s črnimi prsi, kakor bi se odtrgal od veje, ter pade kakor kamen naravnost mojemu psu pred gobec, in se

začne zaletavati razmršen in razkocan z obupnim in žalostnim vriščem proti široko odprtemu žrelu, obitemu od velikih, strašnih zob.

Hotel je rešiti svojega mladiča, ščitil ga je z lastnim telesom... vse njegovo malo telesce je drgetalo strahu, glasek mu je postajal divji in hripav, žrtvoval se je, hotel je umreti!

Kakšna grozovita, velikanska pošast se mu je moral zdeti pes! In kljub temu ni mogel ostati gori na visoki, varni veji. Sila, večja od njegove volje ga je bila potegnila doli.

Moj Trezor je obstal in se potem umaknil. Očividno je moral priznati tudi on ono silo in se ji ukloniti. Poklical sem osuplega psa in odšel s čutom občudovanja in spoštovanja v srcu.

Da, ne rogaite se, čutil sem res spoštovanje do tega malega junaškega ptička, do strastnega izbruha njegove ljubezni.

Ljubezen, sem si mislil, je vendar močnejša kot smrt in strah pred smrtjo. Samo z ljubeznijo se ohrani in polje življenje.

Mi slovenski učitelji se zavarujemo zoper take licemerske napade na naš značaj, naše merodajne kroge pa opozarjamo, naj ne dopuste, da bodo našo mladino o japonskih generalih poučevali možje kakor Peerz — to je zdaj Peerzu najljubši predmet!

Paberki po časnikarskem polju ali zbadanja v paragrafih.

§ 1. Največje slovansko mesto na Avstrijskem je Dunaj. To se razvidi že iz tega, ker je upravno sodišče v zadevi ptujskega okrajnega zastopa izjavilo, da imajo tokrat Slovenci pravico na svoji strani. To ima zdaj grozne posledice. Ptujski okrajni zastop je baje sklenil, da izreče upravnemu sodišču nezaupnico za tako nečuvno postopanje, ki bije „sveti germanizaciji“ tako rekoč v lice. Tudi „giftna krota“ se bode peljala osebno na Dunaj, da vloži ustmeni protest. V listu ji baje ne bi verjeli.

§ 2. Ornig ima gromozenski katar. Prehladila ga je razsodba najvišjega sodišča. Dr. Tavčar mu je sicer nasvetoval, naj si kupi „patent Nasendouche“, ali on je žalostno odkimal, ker proti temu ne pomaga noben „tuš“. Pač pa je rekel, da sprejme ta „nos“ v svoj grb, če bi v slučaju postal „adelig“. Bog daj, da „nosa“ ne bi nikdar pozabil!

§ 3. Ljudje potujejo iz različnih vzrokov. Tudi celjski župan Rakusch pojde v Egipt (Je že nazaj! — Op. ured.). Pravi namreč, da so morali stari Egipčani biti nemške krvi, ker drugače ne bi mogli ustvariti tako nesmrtnih del. Njegova logika je ta: Adam in Eva sta bila prva človeka. Ko sta nekoč vpregla konja v kočijo, pribeži osel in začne kričati „I-a, I-a“. (Jaz tudi.) Kako zamore torej osel kričati „I-a“, če Adam in Eva ne bi bila Nemca. Rakuš postane član pariške akademije! Pri tem potovanju hoče tudi napraviti majhen „Absteher“ na Japonsko, ker mu ravno ni mnogo s poti in bi rad izrazil Japoncem svoje simpatije. Prej bi mu pa še svetoval, da kupi Kleopsovo piramido, katera že stoji tisočletja. In če bi na njenem vrhuncu sezidal „D. Haus“, se mu ni bati, da pade v Voglajno.

§ 4. Kakor se sliši, bodo nemški cestni komisarji v celjskem okraju dali izbrati po nemškutarjih vse one kamne, katere so navozili slovensko-narodni kmetje in sicer radi tega, da se bodo nemškutarčki vadili v ponižnosti in se utrdili za naporno „germanizacijsko“ delovanje. Stem hočejo tudi pokazati svojo neodvisnost od Slovencev.

§ 5. Zato imajo nemški trgovci po Celju in drugih obmejnih krajih samo nemške napise, ker bi bilo „izdajstvo“, če bi napravili „s slovenskimi groši“, slovensk napis.

§ 6. „Puf-štajn“ je ime neke nemške krčme, ki se zida v Brežicah in je že zdaj nemške povaline čisto „spufala“, kakor je soditi iz različnih dopisov.

§ 7. „Enega v tolige zepšejo, zepšejo“, to lepo narodno pesem si je peval teharski župan, ko je prišel občinski odbor v slovenske roke.

§ 8. Prosim gospod urednik ali je res, da so celjski nemški akcijonerji ponnili Japoncem brezobrestno posojilo? *

Jaka.

* Kakopa! Saj ga sami iščejo, ker začno v kratkem svoj „pufhavs“ vleči iz Voglajne.

Domače in druge vesti.

— **Zadnja sodnijska imenovanja in Slovenci.** Minolo nedeljo smo izvedeli nove sodnike, ki imajo poslovati med Slovenci na Štajerskem

in Kranjskem. Pomenljivo je prvič to, da so čuvaji našega blagra v Gradcu in na Dunaju milostno blagovolili namesto dveh imenovati samo enega svetnika v graško nadsodišče in to Nemca, ki vleče zato določeno plačo. Slovencu Škerlju v Novem mestu pa so dali naslov brez plače V Celje so dali adjunkta Rojica nemškega mišljenja — brez konkurza, da Slovenci še prositi niso mogli za to mesto. V Konjicah in v Ribnici praznih služeb sodnih pristavov pa sploh niso oddali, imeli pa so — slovenske prosilce za nji. Prav tako, kakor svoj čas, ko so bile prazne službe sodnih pristavov v Marenbergu, Št. Lenartu in Ormožu. Tedaj so hitro in zvesto našli v Marenbergu službo za Nemca, za drugi omenjeni dve mesti pa sta prosila dva Slovenci, a nista dobila nič, ampak eden je zapustil Gleispachovo milost, drugi pa je še čakal in čakal kot avskultant s 50 gld. na mesec, v tem ko je marenberški nemški adjunkt vlekel čez 100 gld. — V ministrstvu so na interpelacijo rekli, da Št. Lenart in Ormož nista bila prazna, to ravno tedaj, ko je za obe mesti razglašen bil konkurz, kateri se jim za Marenberg ni zdel potreben.

— **Naše razmerje k celjskim ponemčenim meščanom.** Ljubljanski časopis „Slovenec“ je objavil članek, v katerem seznanja svoje občinstvo z razmerami v Celju. Kaj tacega je samo na sebi gotovo primerno, saj bi morala vsa pereča vprašanja, tičočna se naroda klersibodi, biti jasna vsem Slovincem. Zdi se nam pa potrebno poudariti, da se v ti zadevi s stališčem „Slovenci“ v vseh točkah ne strinjamo. Dopisnik pravi, da bi morala biti skrb mladih gospodov, ki v Celju v ospredje silijo, da bi zahajali v družbo slovenski stvari odtujenih, ponemčenih trgovcev in drugih meščanov ter da bi jih pridobivali za slovensko stvar, ne pa, da se jih v časopisju slika kot odpadnike. Kdor celjske razmere pozna, mora pritrditi, da bi ta pot ne peljala k nikakšnemu uspehu za slovensko stvar v Celju. Nemško meščanstvo stoji pod železnim terorizmom nemške stranke. Nemško uradništvo, občina, zavodi in društva imajo meščanstvo v trdih kleščah. Vsak korak privržencev nemške stranke je pod strogo kontrolo njenih ovaduhov, ki so zato plačani. Mesar, ki zalaga „Narodni dom“ z mesom, se je udeležil nedolžne veselice v „Narodnem domu“, da bi tamošnjemu gostilničarju, ki mu da mnogo zaslužka, pokazal svojo pozornost. Prišel je pred strogi sodni stol nemške stranke in se moral slovesno zakleti, da tega ne bode več storil, ker bi sicer bilo po njem! Stanovnica nemške hiše je šla kupovat v „Narodni dom“ in še isti dan se ji je zagrozilo, da se jo iz stanovanja vrže. Pri takih razmerah obvelja za nas celjske Slovence strogo načelo podpirati le odločno slovenske pristaše, ne pa se varati z nado, da bomo v narodnem oziru kaj pridobili, ako se bomo ponemčencem in švigam švagam približali in jih pridobiti skusili, svoje pa oškodovali. Gledati moramo, da v vsakem oziru postanemo samostojni in računati moramo le z gotovimi količinami.

— **Nova nemška šola.** — **Branimo se!** „Tagespost“ je objavila v svoji številki od 29. sušca t. l. dopis iz Arveža z vestjo, da se bode za dele občine Klanjec (Glanz) in občine Gradiše

(Schlopberg) osnovala nova dvorazredna šola z nemškim učnim jezikom na Pesniškem vrhu. To je del slovenske zemlje! Pisatelj teh vrstic se je o tem osebno prepričal, da govori ljudstvo v teh občinah skoro izključno slovenski. Otroci so bili doslej vsolani v Sv. Duh na Ojstremvrhu in v Št. Jur ob Pesnici, kjer je doslej še dvojezičen pouk. Vsled tega germanizacija prepočasi napreduje, kar preseda osobito lučanskim nemčurjem. Snuje se tedaj nova nemška. Da ne bi bilo ovir, je ponudil lučanski Hierzer — fanatičen Nemec — stavbišče za šolo in prostor za šolski vrt brezplačno, samo da bo nemški podučni jezik. Jako zanimivi so podatki ljudskega štetja osobito, ker se mora vpoštovati, da v lipniškem okrajnem glavarstvu, pod katero spada arvežka sodnija, vsacega štejejo za Nemca, ki sploh nemški zna. Umevno pa je, da je ob jezikovni meji znanje nemščine precej razširjeno. Zadnji „Gemeindelexicon“ za Štajersko na podlagi ljudskega štetja od 31. decembra 1900 izkazuje v občini Gradiše 1273 Slovencev in 1125 Nemcev to se pravi po večini tudi nemški govorečih Slovencev, v občini Klanjec 829 Slovencev in 856 „Nemcev“, v vasi Pesnici sami, kjer se bo nameravana šola zgradila, pa 487 Slovencev in 313 „Nemcev“. Kako redko se kaj čita o teh krajih! Pozabljeni so skoro — in meje slovenskega jezika se vsled naše malomarnosti in brezbriznosti neprestano krčijo. Tudi za dvojezično šolo na Kaplji v istem okraju, kjer biva 1232 Slovencev in le 43 nemškutarjev je po današnjem razglasilu imenovan nemški učitelj Janez Menninger iz Lipnice! Žalostno! Kdaj se bodo našli možje, ki bodo tudi na te dele slovenskega organizma počeli misliti in storili korake v omejitve napredujoče germanizacije? Osnujmo vendar enkrat osrednjo narodno pisarno z okrajnimi podorganizacijami, kot jo že davno imajo Nemci! Vsako pretečo nevarnost našemu narodu in našemu ozemlju bi pravočasno doznali in primerne protikorake storili. Tako se pa marsikaj vrši, kar je na škodo nam Slovincem, a vendar ni odpora. Ko je prepozno, se čudimo in tarnamo, na dejanja pa ne mislimo.

— **Podpirajte narodne trgovce.** Ptujski „Šajerc“ vulgo „giftna krota“ se je spravil v svoji zadnji številki zopet na ptujske narodne trgovce, katerim očita, da prodajajo blago dražje, kakor je prava vrednost. No, mi bi radi poznali ptujskega nemškutarskega trgovca, kateri prodaja slovenskim kmetom blago cenejše, kako je prava vrednost ali pa sploh cenejše, kakor slovenski trgovci. Ako ste Vi ptujski nemškutarski trgovci res taki poštenjakoviči, zakaj pa potem hodijo ptujski Nemci in nemškutarji svoje potrebščine za praznike večinoma kupovat v Mariboru in Gradcu?! Vi hočete slovenskega kmeta prisiliti, da kupuje pri vas, dočim se vas vaši nemški meščani sami ogibljejo! Vi ptujski nemškutarski trgovci se posmehujete slovenskim trgovcem, da v njihovih blagajnah „prede sedaj pajek svoje mreže“. — No le počasi, vi nemškutarski kramarji! Ako vam slovenski kmet izostane, bode predel pajek svoje mreže ne samo v vaših blagajnah, ampak tudi v vaših želodcih! Slovenski kmetje iz ptujskega okraja pa ravno sedaj, ko se bližajo velikonočni prazniki, dobro premislite, kje in pri komu boste kupovali svoje potrebščine.

— **Šoštanj.** V Šoštanju še vedno vre! Lani so Slovenci zmagali pri volitvah. Vlada je volitve seveda razveljavila in razpisala nove. Volilni imenik za nove volitve je postal že pravomočen, kar čez noč je pa vlada celo dosedanje volilno postopanje razveljavila in se začne ples iznova. Tako na Štajerskem večno volimo in volimo, do konca pa ne pridemo.

— **Občinske volitve v Oplotnici zopet razveljavljene.** Oplotnica je najzgovornejši vzgled, kako se dela s Slovenci na Štajerskem. Dvakrat zaporedoma so tu Slovenci zmagali in dvakrat zaporedoma je politična oblast vsled pritožbe nemškutarjev našla dlako v jajcu ter je volitve vsled formalnih nedostatkov razveljavila. Ravno kar smo izvedeli, da so zadnje volitve zopet v vseh treh razredih razveljavljene, ker davčna vsota v posamezne razrede ni bila prav razdeljena. Prej politična oblast tega seveda ni mogla iznajti. Torej zopet nove volitve, novi boji! Ista slika, kakor na Ptujski gori, v Šoštanju in celjskem okrajnem zastopu. Mogoče doživimo isto

Maksim Gorkij:

Pesem o Hudourniku.

Nad sivo ravnino morja zbira veter gromonosne oblake. Med oblaki in morjem šviga kot črni blisk semtertja Hudournik.

Zdaj se dotika s perutmi valov, zdaj zopet švigne kot blisk pod oblake in kriči, kriči, in oblaki slišijo veselje v drznem kriku ptice...

V tem kriku je hrepenenje po viharju! Moč jeze, plamen strasti in prepričanje v zmagi slišijo oblaki v tem kriku.

Galebi stokajo pred nevihto. — stokajo, premetavajo se nad morjem in hočejo na njegovo dno skriti svoj strah pred nevihto.

In potapljavci tudi stokajo. — njim, potapljavcem je zabranjeno naslajati se nad bitvijo življenja; gromenje treskov jih plaši.

Bedasti pingvin skriva boječe svoje debelo telo v skalah... Samo ponosni Hudournik šviga smelo in svobodno nad razpenjenim sivim morjem.

Vedno temneje in nižje se spuščajo oblaki nad morjem, a valovi pojo in plešejo in skačejo kvišku gromu naproti.

Grom krohota. V peni jeze stokajo valovi in se kregajo z vetrom. In glej, že grabi veter trume valov s krepkim objemom in jih mečlje z enim vzmahom v divji zlobi na skale, razbijaje v prah in v curke smaragdnobelene gromade.

Hudournik šviga kričaje, podoben črnemu blisku, kakor strela prodira oblake in s krili odnaša peno valov.

Glej ga, obnaša se kakor demon. — ponosni, črni demon viharja. — in smeje se in joka od veselja!

V jezi groma — čuječi demon — sliši davno obnemoglost, prepričan je, da ne skrijejo oblaki solnca. — ne, ne skrijejo!

Veter vihra... Grom krohota...

Z modrim plameňom plapolajo kope oblakov nad brezdom morja. Morje lovi strele bliska in jih duši v svoji globini. Kakor ognjene kače se vijejo v morji, gubeč se odsevi teh bliskov.

— Nevihta! Kmalu se pripodi nevihta! To šviga ponosno drzni Hudournik sredi bliskov nad jezno rjovečim morjem, to kriči prerok zmage:

Naj še silneje razsaja nevihta!

tudi na Teharjih, kjer so se Nemci pritožili zoper krivice, katere so namenoma sami Slovencem storili, da bi se mogel najti pozneje kak nedostatek. To je ustavnost, to je dar avtonomije! Slovenci, ne dajte se utruditi, vstrajajte! Tudi v Oplotnici bode zmaga končno trajna!

— **Celjski okrajni zastop.** Posl. Žičkar in tovariši so v državnem zboru dne 4. t. m. vložili interpelacijo na ministra za notranje posle glede celjskega okrajnega zastopa. Interpelacija dokazuje, da je bilo protizakonito, ko je graško namestništvo razpustilo prejšnji okrajni zastop, preden se je konstituiral novoizvoljeni zastop. Bilo je tudi proti zakonu, ko je namestništvo zabranilo konstituiranje novega zastopa ter vse posle izročilo vladnemu komisarju. Interpelacija vpraša dalje, zakaj je komisar dr. Lehmann brez vsakega pravega vzroka iz službe odpustil več od prejšnjega zastopa nastavljenih cestnih komisarjev in jih nadomestil z novinci, ki so pristasi nemške stranke.

— **Narodna nezavednost.** „Slov. Narod“ piše: Na Spodnjem Štajerskem se je v zadnjih letih ustanovilo precej slovenskih narodnih trgovin, ki vse stoje na jako dobrih nogah. Grajati pa moramo, da nekatere velike narodne trgovine, ki bi morale biti kot narodna podjetja vzor drugim slovenskim trgovinam, pošiljajo v čisto slovenske kraje in slovenskim trgovcem na Primorskem pisma, na katerih je firma trgovine izključno v nemškem jeziku. Ime za danes zamolčimo, pričakujemo pa, da taka narodna nezavednost enkrat za vselej izgine. Ako imajo Slovenci na Spodnjem Štajerskem doma na svojih trgovinah slovenske napise in sicer samoslovenske, gotovo ne bo škodovalo njihovem ugledu in interesu, če tudi kuverte v slovenske kraje slovenskim trgovcem pošiljajo s svojo firmo v slovenščini.

— **Politično in gospodarsko društvo v Št. Pavlu pri Preboldu** je sklenilo enoglasno na svojem občnem zboru dne 2. aprila t. l. sledečo resolucijo: Politično in gospodarsko društvo v Št. Pavlu izjavlja, da stoji neomajeno na stališču, da ima slovensko-nemška gimnazija ostati v Celju.

— **Obrtni kažipot** za leto 1905, ki ga je izdalo „Občeslovensko obrtno društvo“ v Celju, je razposlalo vsem rodoljubom, o katerih je bilo misliti, da se za stvar zanimajo. V zalogi je še par komadov, in kdor ga slučajno ni sprejel, pa reflektira nanj, naj se oglasi pri omenjenem društvu. „Kažipot“ ima veliko kulturno važnost za štajerske Slovence, in čez nekaj let zadobi zanimiv historičen pomen, saj bo priča o razvoju in napredovanju slovenskega obrta in trgovine na Štajerskem. Društvo je imelo s izdajo te knjige znatne stroške, in samo požrtvovalnemu naporu g. društvenega predsednika se je zahvaliti, da je „Kažipot“ mogel letos na beli dan. Zato pa je tudi nujna želja naša, da gospodje, ki so knjigo prejeli, a še ne vposlali nizke svote, kolikor stane, to store prav v kratkem, da denemo račune v red in poplačamo vse stroške. Društvo se pripravlja obenem že na izdajo „Kažipota“ za prihodnje leto. Ker vemo sami najboljši, da prvi letnik še ni bil popoln in tudi ni mogel biti, ker od marsikod nismo dobili izpolnjenih pol, ali pa so bile netočno izpolnjene. Da to zaprečimo, se obračamo že sedaj na narodne kroge, gospode občinske predstojnike, učitelje ali duhovnike, naj bi se izvolili oglašiti društvu, ako bi bili pripravljeni iti nam na roko. Nekaj narodnjakov imamo že zabeleženih, pa nujno je želeči, da se jih oglasi še mnogo, ki nam bodo vposlali svoj čas točne, zanesljive podatke na izpolnilnih polah.

— **Okrajnemu glavarstvu.** Jeseni smo opozarjali c. kr. državno železnico na nedostatek, a ona se zato ni zmenila. Ker so vsled te skrajne malomarnosti in brezbriznosti teh birokratov v nevarnosti človeška življenja, se obračamo danes do okrajnega glavarstva in pričakujemo, da to takoj odpomore. Ob cesti, ki vodi iz Žalea v Griže, je postavljena tik ob progi velika hiša, ki razgled na progo popolnoma zakriva. Razun tega se razprostirajo na obeh straneh hmeljska polja, in sedaj ko stoje že drogi, je popolnoma nemogoče videti vlak, dokler ni že na cesti. Lani se je parkrat komaj zabranila velika nesreča, enkrat bi bil vlak skoraj povozil voz, na katerem je bilo pet oseb, v drugem slučaju je konj butnil z gobcem že v strojevo svetilko ter jo razbil itd. Vlakovi vozi sedaj mnogo, razun tega tam tudi ranjirajo, razgled pa na vse strani zaprt, tako da je nevarnost skrajna. Zatvornice bi —

se prav lahko zapirale z bližnjega kolodvora. Trdno pričakujemo, da okrajno glavarstvo nima zaprtih nšes kakor biokrat v Beljaku ter stori nemudoma potrebne korake. Življenje davkoplačevalcev je vendar več vredno kakor bedasta štedljivost ali komodnost c. kr. uradnikov!

— **Umrla je** v Celju v sredo popoldne po kratki bolezn gospa Roza Natek, soproga c. kr. poštnega oficijala. S priljubljenostjo in spoštovano rodbino globoko ožaloščenega soproga sožaluje vse narodno meščanstvo. Truplo pokojnice so prepeljali danes ob 1. uri na Vransko in pokopali na ondotnem pokopališču. Bodi jej zemljica lahka!

— **Znanstvena ekspedicija našega rojaka, inženirja Ferdinanda Lupše.** Naš podjetni, slavni rojak, F. Lupša se mudi v deželi Siam, v osrednji Aziji, kjer je prevzel veliko, znanstveno ekspedicijo v temne, doslej neodkrite azijske pokrajine. Ekspedicija je namenjena k izviru reke Menam Chao Phya, in če bodo dopuščale okoliščnosti, še naprej do izvira reke Mekong, obe reki sta v svojih zgornjih delih popolnoma nepoznani. Januarja t. l. je dospelo priporočljivo pismo od predsedništva c. kr. geogr. družbe na Dunaju c. kr. avstro-ogrskega konzulatu v Bangkok na njegovo veličanstvo siamskega kralja in urade v svrhu podpore, zaščite in varstva ekspedicije. Ob tej priliki je bil tudi imenovan naš rojak udom korporacije „The Siam Society“, koje naloga je vsestransko znanstveno odkritje kraljevine siamske, koje po največ delov je še nepoznanih. Posebno zgodovina ter šege in navade narodov, kojih je mnogo še popolnoma nepoznanih in ki žive in se skrivajo dandanes po pragozdih, nadalje geografija, geologija itd. spada v delokrog te korporacije. Ta korporacija je še mlada ter šteje nekoliko nad 30 udov, ki pa so po največ vladne osebe, kakor prestolonaslednik, minister princ Damrong Rajanubhab i. d. ter znanstveniki. Našemu rojaku služi to gotovo v veliko čast. Celo najvišji znanstveni krogi, kakor c. kr. geografska družba na Dunaju, je njegovo delovanje odobrila ter ga hoče podpirati pri nadaljnjem podjetju. Njegova ekspedicija bo prva avstrijska v one kraje, in dalje prva slovenska sploh. Gospodu Ferd. Lupšu pa želimo iskreno najlepših uspehov. Pozdravljen v daljni tujini!

— **Umrl je** 3. t. m. v Št. Jurju ob Pesnici upokojeni nadučitelj g. Josip Družovič. Služboval je 42 let. Ker je bil kremenitega značaja, je moral pretrpeti toliko bridkosti, kolikor jo more nemila usoda nakloniti le učitelju-trpinu. Blag mu spomin!

— **Reforma v šolstvu.** Okrajni šolski svet v Radgoni je predlagal pri deželnem šolskem svetu, da se v dveh ondotnih šolah (pri Sv. Petru in v Ščavnici) uvede v poletnem času za poskušnjo samo dopoldanski pouk, t. j. od 7. do 12. ure s četrtkom vred.

— **Narodna čitalnica v Žaleu.** Poljudnega predavanja g. c. kr. prof. Vodnika iz Celja „o elektriki in nje prakt. uporabi“ se je udeležilo ogromno število ukaželjnih poslušalcev. Risalna dvorana je bila do zadnjega prostorčka napolnjena. Vseskozi interesantnim, blizu 3 ure trajajočim izvajanjem je sledilo občinstvo z napeto pozornostjo in z velikim zanimanjem. Bodi g. podavatelju izrečena še enkrat najtoplejša zahvala za njegovo požrtvovalnost in trud z uljudno prošnjo, da bi še v bodoče blagovolil se odzvati na naša povabila.

— **Veselico v prid „Učit. konviktu“** priredi „Savinjsko učit. društvo“ dne 14. majnika na Vranskem. Da bode gmoten vspeh veselice tem večji, se bode vršil tudi srečolov. Radi tega prosimo vse gospice tovarišice kakor tudi gospode tovariše, da blagovolijo nabirati med seboj in med učiteljskimi prijatelji dobitke za srečolov. Pošiljajo naj se isti do 1. majnika g. R. Vrablu, učitelju na Vranskem.

— **Odlikovanje.** Nadučitelj g. Ernest Slanc pri Sv. Bolfenku blizu Središča je dobil vsled priporočila kmetijske podružnice za ljutomerski okraj od c. kr. kmetijske družbe štajerske priznalno diplomu in bronasto svetinjo za zasluge, koje si je stekel na gospodarstvenem polju.

— **Štorjanarji v Celju.** Pod tem naslovom se nam je zadnjič poročalo o premembi gostilničarja pri „Bierquelle“ v Celju. Kakor se nam je pozneje pojasnilo, naš poročevalec zadeve ni popolnoma resnično opisal. Lastnik gostilne je bil doslej in je tudi zanaprej I. Tekavc, najemnica pa ni njemu odpovedala, ampak nasprotno on najemnici. Vsled želje zadevo v toliko pojasnimo.

— **Nakup posestva.** Grad Bistrice v Muriški dolini je kupil od lastnika Langfellnerja ljubljanski advokat in poslanec dr. Ivan Šusteršič.

— **Pozor pred Šudmarko!** Na prodaj je uprav na novo postavljeno enonadstropno, obsežno, hišno poslopje v spodnještajerskem mestu, pol ure

oddaljeno od kolodvora. Poslopje stoji ob državni cesti in tik vojašnice ter obsega več pripravnih sob za častniška stanovanja in primerne prostore za malo trgovino. S poslopjem se odda tudi tik hiše se nahajajoči veliki vrt. Dosedanji lastnik namerava hišo z vrtom prodati zaradi svoje visoke starosti in preselitve na drugo posestvo. Želeti je, da se pravočasno oglasi kak narodni podjetnik, ker ima poslopje prav lepo in ugodno lego ter bi bila za Slovence velika škoda, ako bi ta posest prišla v nemške roke, kar bi se pa sicer moglo zgoditi, ker je proslula Šudmarka lastniku baje že napravila ponudbo. Eventualno se proda s poslopjem tudi okrog 3 ha v lepi ravnini in blizu hiše ležečega zemljišča. Natanejši podatki se izvedo pod naslovom: A. Kunstek v Slovenski Bistrici št. 89. Vsi slovenski listi se prosijo za ponatis te notice.

— **Zopet velik požar.** Iz Rečice ob Savinji nam poročajo: Predsinoči ob 11. uri zažarilo se je naenkrat nebo in pokazal se je v komaj četrt ure oddaljenem kraju Vimpasle velik požar, kateri je vpepelil 2 marofa in en kozolec. — Te ne bi bila ravno tako velika nesreča, ko bi ne bilo pogorelo s tem vred tudi 12 govedi in en človek po domače stari Menčonov Jože. Škode je okrog 10.000 kron, nesrečniki pa so zavarovani. Pogorelo je pri posestnikih, po domače: Vokla, Vrliči in Funtek. — Goreti je pričelo na treh krajih naenkrat; kako je ogenj nastal se ne ve.

— **„Slovensko katol. politično društvo“** na Teharjih opozarja še enkrat na svoj občni zbor v nedeljo ob 4. uri popoldne v vili g. Pečnaka. Govorila bosta poslanca gospoda Berks in dr. Hrašovec.

— **Zahvala.** Ptujška posojilnica je blagovolila podariti šolarski knjižnici v Stoprcih 29 trdo vezanih knjig. Za ta lepi dar izrekata podpisanca v imenu krajnega šolskega vodstva najtoplejšo zahvalo.

A. Hren, nadučitelj, Ignac Vrabčič, načelnik.

— **V Žaleu je umrl** dne 3. t. m. Martin Žuza še v mladih letih. Bil je vesel človek in znan žalski original.

— **„Slovenski konji“.** Nemškutarski „Štajerc“ piše: „V nekem štajerskem listu je bilo te dni čitati poročilo, da so na prodaj štirje slovenski konji“. Jako zanimivo bi bilo, ako bi človek zvedel kake slov. pol. stranke so ti konji. — „Slovenski konji“ to je seveda ptujskemu „Štajercu“ nekaj povsem novega, ker on pozna med svojimi privrženci le eno politično pasmo, namreč: „nemškutarske osle“.

— **„Štajerčevi naprednjaki“.** Znano je, da so pri volitvah v okrajni zastop konjiški zmagali Nemci, kakor so: Possek, Kadiunigg, Kovatsch, Lederer, Kupnik itd. Nemškutarski „Štajerc“ je radi tega seveda vesel in kliče: „Živeli napredni volilci“. Seveda „gliha vkup striha“!

— **Iz Pacinja, okraj Ptuj.** Ko se je lani vršila volitev za občinski odbor, so bili nekateri naših kmetov toliko neprevidni, da so podpirali stranko Dornovskega graščaka. Ne vemo, kaj jih je tako daleč zmotilo. Ako je nekaterim do tega, da bi prišli v občinski odbor, naj se vendar zvežejo s tovariši kmeti, to je prava zveza! Da, tako imenovana dornovska stranka ni kmetijska stranka, to sledi iz tega, da je za volitev glase kupovala! Kdo pa je dal kicarskim delavcem denar za kupovanje glasov? Da ga sami nimajo, to je znano: saj še toliko nimajo, da bi si kupili kruh ali sol! Ti siromaki so morali dobiti od drugod denar, da so mogli za glas po 1 krono plačati! Reveži so bili v Mariboru kaznovani! To imajo za plačilo, da so se dali od škricov zapeljati, da so šli v boj zoper svoje stanovske tovariše! Le škoda, da tistih niso izdali, ki so dali denar za kupovanje glasov, ki so pravi krivci! Nič jim prizananašati, le izdati jih! Naj tudi dobijo zasluženo kazen!

— **V občini Artiče pri Brežicah** se bode vršil na cvetni četrtek t. j. dne 13. aprila živinski sejm; ker je samo pol ure od železniške postaje Brežice, je to zelo pripravno za živinske kupce, in se je nadjati mnogo živine.

— **Brežice.** Tukajšnji nemškutarček Janez Petan je vozil v ponedeljek „štinkmülsko“ blago iz kolodvora Matheisu. Ker je bil moziček ko po navadi vinjen, je padel raz voz ter prišel pod kola in bil težko poškodovan.

— **Naš narodnjak** gosp. Josip Siter, c. kr. okrajni sodnik v Brežicah je bil imenovan deželnosodnim svetnikom. Čestitamo!

— **Zastrupila se je** v ponedeljek ponoči v Ljubljani 23letna pestunja pri restavratu Schreyu Franciška Matjašičeva, rodod iz Globokega v brežiškem okraju. Vlegla se je z namenom, da se sama usmrti v izpraznjeno sobo za služkinje, v kateri se je nahajalo žareče oglje in žveplo. Drugi dan so jo našli na tleh za vrati. Pod glavo je imela blazino in pod nos si lje

Želodčne bolečine, slabosti, bljuvanje, slab tek, zabasanje, gorčica, krčni in nervozni popadki povzročajo hude posledice, ako se ne zanemarijo. — Zdravniška priporočila in 60.000 zahvalnih pisem priporočajo v tem slučaju Fellerjeve rabarbara-kroglice z znamko „Elsa-Pillen“, 1 zavoje (6 škatljice) 4 K, in E. V. Fellerja, Stubeica, Elsní trg, Hrvatsko, 12 malih ali 6 dvojnatihih steklenic za 5 K. Fellerjev rastlinski esenčni fluid z znamko.

Feller-Elsa-Fluid

dala se nekaj zvepla. Govorila je že večkrat, da se misli usmrtiti, vendar je pa vzrok samomora neznan.

— **Nesrečna smrt otroka.** V Hajdini je dne 30. marca umrl po groznih bolečinah petletni otrok zakonskih Ules v Hodušah, ki je v neopaznem trenutku spil precejšnjo množino octove kisline (esenca) iz posode, katero starši niso dovolj dobro skrili pred otrokom. Seveda se bodo morali pred sodnijo zagovarjati. Temu ubogemu otroku je močna kislina prejedla želodec in čreva in ga tako uničila: koliko ljudem na Ptujskem polju pa nesrečno žganje preje njihovo pamet, poštenje, premoženje in življenje.

— **Pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju** je umrla dne 2. t. m. Katarina Zafosnik, mati g. Blaža Zafosnika, uradnika pri banki „Slaviji“, v 81. letu svoje starosti. Blaga žena naj v miru počiva!

— **Fram.** V eni zadnjih številčk smo prinesli dopis iz Framu, v katerem naš dopisnik izraža dvome o narodnjaštvu tamošnjega gospoda nadučitelja. Kakor smo se pa prepričali od verodostojnih moč, je narodnjaštvo in značajnost gosp. Pirkmajerja vzvišena nad vsak dvom. On uživa popolno zaupanje tamošnjega naroda vsled svojih vrlin in vestnega izpolnjevanja svojih stanovskih dolžnosti. A ne samo to: g. Pirkmajer je po geslu „Ne samo, kar velewa mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan“, soustanovnik „Posojilnice“ in „Bralnega društva“ v Framu, velik prijatelj in podpornik slovenske mladine, dijaških kuhinj in drugih slovenskih narodnih zavodov. Zato z veseljem in zadovoljstvom popravljamo in zavračamo vse napade na osebo zaslužnega gospoda Pirkmajerja. — Ob zaključku lista smo prejeli „Izjavo“ občinskega odbora v Framu, v kateri odborniki izjavljajo, da so bili napadi na njihovega nadučitelja krivični; ker pa je že bila naša notica poprej stavljena, zato smo uverjeni, da ne more biti od nobene strani zamere, ako te „Izjave“ ne prinesemo, ker smo lojalno storili svojo dolžnost in se potegnili za čast možu-narodnemu delavcu, ki uživa splošno ljubezen in zaupanje.

— **Požar.** Dne 4. t. m. je nastal požar v hiši zakonskih Karol in Marija Glas v Koritnem, občina Videm. Ker so bili sosedje v obližju na delu, posrečilo se jim je ogenj pogasiti; pri tem so se najbolj odlikovali posestniki Janez Planinc, Franc Pajkar in Leopold Požun. Ogenj je nastal neki na ta način, da so se v dimniku saje vnele. Škode je 400 K, ki pa je pokrita s zavarovalnino.

— **Samomor.** Dne 1. t. m. se je ustrelil 41letni kočar Pečar. Pognal si je kroglo iz revolverja v glavo in bil takoj mrtev. Povod samomora je menda to, ker je neko pravdo izgubil. Bil je iz St. Petra pri Mariboru.

— **Nepravega pobil.** Dne 3. t. m. so 18letnega hlapca Joža Spanšela iz Suhlega dola pri Slovenj-gradu pripeljali k okrajnemu sodišču v Slovenj-gradu. V noči od nedelje na ponedeljek je namreč prežal v temi na svojega tekmeča s sekačo v roki. Po noči pa se je zmotil v osebi in je udaril 17letnega hlapca Janeza Rebernika. Razklal mu je črepinjo, vendar ranjenec še živi.

— **Zenski licej in meščanska šola v Ljubljani.** Ljubljanski občinski svet je v eni svojih zadnjih sej sklenil ustanoviti ta dva zavoda, ki sta za naš narodni razvoj prevelike važnosti. V ustanovitvi ženskega liceja vidimo garancijo, da se nam naše žentstvo ne bo več ponemčevalo po različnih nemških institutih; meščanske šole v Ljubljani pa se veselimo kot zavoda, ki bo vzgajal slovenski srednji stan in ljudi za ona številna boljša delavska mesta, ki nam jih pri raznih podjetjih jemljejo Nemci, ker slovenski delavec nima dovolj izobrazbe.

— **Vseslovanski sokolski shod v Zagrebu.** Zveza hrvatskih sokolskih društev je imela te dni sejo, na kateri se je vršilo posvetovanje glede vseslovanskega sokolskega shoda, ki se bo vršil v sredi meseca avgusta v Zagrebu. Po shodu se namerava prirediti ptujim gostom izlet v Dalmacijo. Za prireditve shoda se osnuje v Zagrebu velik odbor z raznimi podobdori.

— **Narodni kolek na Češkem.** Shod zastopnikov čeških občin, ki se je vršil nedavno v Pragi, je sklenil pozvati vse češke občine, da naj z vsemi svojimi močmi razširjajo narodni kolek. Govornik dr. Baxa je opozarjal občinske činitelje na to, da naj osobito v društvenih organizacijah zastavijo svoj vpliv, da se narodnega kolka čim največ razširi. Od občin odvisi, ali se bode to novo podjetje vživelo in prineslo českomu narodu to, kar se od njega pričakuje. Češke občine naj stopijo v ozki stik z „Narodnim svetom“, in sicer na ta način, da ima vsaka občina svojega zaupnika, ki ima nalogo, izvrševati to, kar mnaroloča „Narodni svet“. Mnogi narodni občinski uradi so že naročili večje množine narodnega kolka, ki ga rabijo na vseh svojih listinah in dopisih, ob enem ga prodajajo strankam, da kolekujejo vsako ulogo. „Narodni svet“ je naprosil vsa narodna društva, da ga rabijo na društvenih legitimacijah, dopisih, na vstopnicah k vsem družabnim priredbam in da ga članom priporočajo. Vsak dan je čitati v čeških listih, da je par

društev: sokolskih, strokovnih, gasilnih, ženskih itd. vsprejelo v svojo upravo narodni kolek. Nekatera so celo sklenila, da dopisov brez kolka ne vsprejemajo. Tudi naša „Družba sv. Cirila in Metoda“ bi mogla pričeti s tako akcijo: zaupanje in ljubezen slovenskega občinstva do nje vkljub vsem homatijam ni padlo, ampak celo vzrastlo, saj vsakdo ve, da je povsod znak življenja in napredka, kjer se energično začne pometati smeti in staro šaro.

— **Laško vohunstvo.** Lahki so naši zavezniki, a zadnji čas rujejo zahrbtno proti Avstriji. Nedavno je neka italijanska torpedovka po noči priplula do utrdbe Barbarigo pri Puli in postavila na suho nekega častnika v popolni uniformi. Častnika so straže prijele, torpedovka je pa hitro izginila. Aretovani častnik je poročnik italijanskega trdnjavskega topničarskega polka, ki je nastanjen v Ankoni. Izročili so ga civilnemu sodišču. Častnik ni hotel ničesar izjaviti razun svoje narodnosti. Gotovo je, da je prišel vohunit v avstrijske utrdbe. — V zadnjih letih je iredenta privabila na tisoče Italijanov v Trst. Ne samo, da so ti pritepenci Slovencem in sploh domačinom odjedli kruh ter zavzemajo najboljša mesta, podprli protinaravno gospodstvo iredentovske klike; ti pritepenci so tudi italijanski vohuni. V Trstu je v raznih službah in celo na magistratu vsega skupaj nad sto rezervnih častnikov italijanske armade, ki se pred očmi c. kr. oblastev bavijo z vohunstvom, ne da bi jih kdo le količkaj pri tem motil. Ta invazija italijanskih oficirjev priča najbolje, da c. kr. oblastva v Trstu niso kos svoji nalogi in da bi jih morala država vse spoditi iz službe, če bi hotela zavarovati svoje interese.

— **Slovenci pri predsedniku Rooseveltu.** New-jorški republikanski klub napravi izlet v Washington, kjer se pokloni predsedniku Rooseveltu. Zastopane bodo vse narodnosti, tudi Slovenci, ki bodo tvorili posebno deputacijo.

Društveno gibanje.

— **Vabilo na redni občni zbor „Zveze slovenskih posojilnic v Celju“**, ki se bode vršil v četrtek, dne 4. maja 1905 ob 10. uri predpoldne v pisarni „Zveze slovenskih posojilnic v Celju“, Schillerjeva ulica št. 3. I. nadstropje s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora. 2. II. poročilo tajnika oz. revizorja. 3. Poročilo računskih pregledovalcev in odobrenje računa. 4. Sprememba pravil. 5. Volitev predsednika, odbora in računskih pregledovalcev. 6. Razni nasveti.

Celje, dne 31. marca 1905.

Mihael Vošnjak.

t. č. predsednik.

— **Vabilo na občni zbor „Slovenskega delavskega podpornega društva“**, ki se vrši v nedeljo, dne 16. aprila t. l. ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih v Savinjski ulici v Celju. Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo vinskega odseka. 5. Volitev odbora. 6. Raznosterosti. (Vprašanje glede „Delavskega doma“ se bode zopet temeljito razpravljalo). Ako bi občni zbor ob napovedani uri ne bil sklepčen, se vrši isti pol ure pozneje pri vsakem številu navzočih.

— **Gledališko predstavo priredi „Družba slovenskih igralcev“**, v Brežicah, v nedeljo, dne 9. aprila v „Narodnem domu“ ob pol 8. uri zvečer. Spored: Igra: „Poljub“. Koncertne točke poje operni pevec Julij Betetto. Igra „Hlače gospoda Kokodajke“. Subretne točke poje gospodična Kocvarjeva. Predstava je izborno pripravljena in upamo, da bo slav. občinstvo popolnoma zadovoljno.

— **Konjiško učiteljsko društvo** zboruje v četrtek, dne 13. aprila t. l. ob 10. uri dopoldne v Tepanjah po običajnem sporedu. Poleg tega se vrši tudi hospitalizacija v I. razredu pri g. tovarišu Jurku. K prav mnogobrojni nedeležbi vabi vljudno odbor.

Glas iz Siama.

Pise ing. Ferdo Lupša v Siamu.

V decembru 1904.

To pišem v majhnem čolnu ob iztoku reke Klong Ban Hoi v Menam Nakon-Nayok; vrnivši se od njenega izvira, ki se nahaja v gorovju Nakon Nayok. Vse pokrajine navzgor do izvira so jako impozantne, obrežje reke je v zgornjem delu 8—12 m visoko, zelo strmo ter pusto, a zgoraj ob robu obraščeno z vsakovrstnimi tropičnimi rastlinami in drevjem, odkoder se proti jugu razprostira velikanska siamska planjava, a proti severu se dviga dično obraščeno, že v začetku omenjeno nizko Nakon Nayok gorovje.

Najvišja točka, katero sem s čolničem dosegel, je Ban Mai Čaraburi, dalje navzgor z istim dospeti ni bilo mogoče zbog preplitve reke, kljub temu, da je čoln zelo majhen (dolg je 9 metrov, globok 30 cm ter nosi 2 m dolgo, 1 m široko in 1 m visoko hišico, ki mi je služila in mi še služi v stanovanje) in kljub napornemu veslanju štirih veslačev; in že od ranega jutra naprej istega dne smo vsak trenutek občitali, kajti reka se je že spremenila v majhen potoček, po katerem zu-

bori bistra in čista voda najbrž nevedoča, da se bo spremenila kmalu v kalno rmeno in neokusno vodo, ki povzroča vsakovrstne bolezni. Veslajé nismo videli zbog visokega in strmega obrežja drugega kakor pred sabo in, za sabo nekoliko struge — a od zgoraj je silno pripekalo sonce!

Od Ban Mai Čaraburi navzdol poldrugi dan veslanja leži naselbina Nakon Nayok (okoli 500 do 600 prebivalcev), potem po enodnevnem Ban Lao (400—500 prebivalcev) in od tukaj zopet po dva in poldnevem veslanju se doseže Ban Oh (s 150—200 prebivalci). Vse tri naselbine leže v prav prijaznih bambuvih gozdih. Od Ban Oh sem dospel do današnje točke, ki mi je poznana že od prejšnje operacije, v štirih dneh in mislim, da v 12—14 dneh bi se zamoglo dospeti do morskega zaliva.

Naj mi bo dovoljeno označiti tukaj nekoliko čarobnost bambu gozda, kakor jih je tukaj prav veliko. Skoro arhitektonično enakomerno se dvigajo kaj ponosno iz vsakega bambu-grma posamezna stebila visoko v zrak, kjer se vodovodnim curkom podobno razširjajo in nagibajo na stran ter delajo s stebli sosednih grmov skoro gotičnim koničnim obokom podobne dvorane krog in krog. Tukaj je zemlja čista, brez trave, brez cvetlice, zrak je hladen ter spominja na prijetni zrak po naših cerkvah. Le tu in tam polnka sonce skozi goste vrhe ter riše na pusti zemlji v senco vsakovrstne fantastične podobe — in nekaj čudnega, nepopisljivega občuti potnikova osamelá duša! — In če utihnejo še ptice pevke, zavlada nepopisljiva tišina, ali pa če popiše veter, se čuje tužno daleč na okrog doneče ježanje, ki nastane, ako maje veter debela in se dve sosedni druga na drugo naslanjata — a na drugi strani zadone takozvane „aeolsharfe“ iz živega bambu ter razveseljujejo srca sinov teh gozdov. Mehanizem tega čudnega instrumenta je sledeči: na nekem proti vetru ležečem stebli je visoko v zraku v deblo izvrtanih več večjih in manjših luknjic, iz katerih izvabi veter prav harmonične, daleč na okrog doneče melodije in ko smo veslali po reki naprej, zaslišalo se je tu in tam tako orglanje matere narave. In dogodilo se je že, da je tako orglanje bilo obenem smrtna pesem kakega mučenika roparjev. V prejšnjih časih so navadno roparji, posebno tedaj, ako pri svoji žrtvi niso našli nobenih dragocenosti, jetnika zvezali za noge na dve sosedni k zemlji pripogneni bambuvi debli, ko so mu poprej seveda porezali nšesa, prste, jezik, ženske nesramsko ugrabili, jim porezali ali odščipali prsa, slekli kožo itd. ter ju v takem položaju spustili navzgor, da sta raztrgali še živega mučenika, ali pa, kar je bilo še strašnejše, so privezali ubogega človeka ob deblo nad majhnim popkom, ki je v kratkem času zrastel živemu človeku skozi telo in je ta moral gladu in bolečine polagoma umreti ter postal še na pol živ mumija na pekočem in vročem solncu v svarilo in strah pred roparji. Danes je to barbarstvo že precej ponehalo, vendar se še slišijo grozne surovosti posebno iz severnih pokrajin, n. pr. iz pragozdov med Koraton in reko Mekong ter v okrožju izvira reke Menam Chao Phya itd., kjer jih še ni mogla ugononiti kraljeva prav dobro organizirana straža.

Oddaljil sem se precej od prvotne misli, vrnilo se torej v Ban Mai Čaraburi, kjer sem imel ob prihodu prav prijetno dogodbico. Privezlali smo proti večeru; seveda je bilo koj mnogo radovednežev, a ko sem dal povelje privezati čoln in sem skočil na suho, so izginili skoro vsi opazovalci in komaj sem pregovoril enega, da mi je na nekatera vprašanja odgovoril. Potem sem klical poglavarja, toda dolgo se ni upal bližati, a končno je vendar prišel, prepasan menda z najboljšo ruto, katero je imel, toda na zgornjem telesu nag, pred mano pokleknil ter se do tal priklonil v znamenje, da me pozdravlja ter mi dejal: „phom pen pnajban, pen kon Lao“ (jaz sem poglavar ter sem iz plemena Laos) in jaz sem mu podaril sliko, katero sem izrezal v to svrhu iz ilustrovanega časopisa, kajti prepričal sem se, da imajo nad podobami, v katerih vidijo slikane te ali one reči, posebno ako se spoznajo iz njih, veliko veselje; in čuditi sem se moral mnogokrat, kako ti ljudje, ki ne znajo navadno šteti do sto, natančno vidijo v sliki predstavljeno reč. S tem sem ga pridobil in postal je zgovoren ter mi prav dobro odgovarjal na vsa nadaljna vprašanja.

Drugi dan, ko sem se vrnil k čolnu, me je obiskal zopet poglavar in me med drugim vprašal tudi po klobuku ter prosil, da ga sme položiti vsaj enkrat na glavo; seveda mu te želje nisem odrekel — izgledal je prav kakor opica — in čudno, isto željo je izrazilo že mnogo divjakov, s kojimi sem prišel do sedaj v dotiko.

Drugi dan sem šel peš ob reki naprej še približno štiri ure ter sem obiskal Budha tempel Kao Nam Bort na približno 300 m visokem griču zraven reke, o katerem so mi prebivalci pripovedovali, da je znamenit in ima veliko kamnosekanih relief in podob. Tempel je v razvalinah, svoj čas morda prav dični arhitektonični produkt, a danes priprosta uta, pod katero je kup kamenja in na istem dva Buddha-malika v sedečem položaju ter pred istim eden stoječi (približno 2 m visok) zraven darovalne mize, ki je baje iz zlata,

a nepremična, kar pa jaz ne morem trditi, pač pa so v njo vrezane različne interesantne epizode iz Buddhovega življenja. Maliki so obrnjeni proti severu in ob robu ute sta dve, z fantastičnimi zmaji okrašeni, lončeni posodi z vodo, kjer se ob prihodni verniki umivajo in pijejo. In moji tovariši, divjaki, ki so me tudi semkaj spremljali, so storili tukaj seveda svojo versko dolžnost, pili so in se umivali iz teh posod, kljub temu, da je plaval v vodi utopljen precej velik kušar, ki pa je dal že vodi tudi nekoliko svoje masti. Pred tem tempeljnom, ako zasluži ta podrtina to vzvišeno ime, še visi tudi bronast, želodn podoban zvon, globok približno 70 cm in v premeru ima 35 cm. Nadalje sem našel nekatere ostanke razrušenega malika, ki je menda historičen, toda na sebi nima nobenega znamenja, ki bi dalo kako zgodovinsko slutnjo.

Razgled iz tega griča je krasen, pod gričem e suče struga reke in daleč navzgor in navzdol sem zamogel zasledovati njeno progo. Tukaj se vidi mnogo vrtov s tropičnim sadjem kakor banana, areka palme itd., še več pa je riževga volja; vsa zemlja je prav rodovitna in ako bi ne bilo vsakoletne povodnji, bila bi le pusta in suha prerija. In ravno ta povodenj je kaj čudnega; šele sredi ali koncem periode tropičnega deževja narastejo mahoma vsi potoki in reke ter stopijo kmalu čez obrežje in poplavijo celo planjavo od tunkajšnjega gorovja proti jugu tje do morskega zaliva 1 m in še bolj visoko. In v reki, v kateri več jaz nisem mogel z majhnim čolnicem naprej, plula bi še pred enim mesecem lahko precej velika ladja, kajti to visoko in strmo obrežje je bilo še takrat pod vodo. Mimogrede bodi omenjeno, da je preteklo leto trajalo deževje od junija do oktobra, a prava povodenj od avgusta do decembra. Pa ne samo v gospodarstvenem smislu je ta povodenj pomembna, ker ona daje živilo vsemu rastlinstvu te planjave, ampak tudi iz geološke strani je važna, kajti cela južnosiamska planjava je nastala na ta način. Vsakoletna povodenj je prinesla mnogo zemeljskih, posebno gorskih drobcev iz severa in jih po njih velikosti in težkosti od dala dnu prej ali slej. In prav gotovo je, da je bila ta planjava še pred malo stoletji morski zaliv, in aluvij, ki jo sedaj enakomerno pokriva, dičil je svoj čas vrhe severnega gorovja, katero je bilo takrat seveda iz tega vzroka veliko višje ko danes. (Dalje prihodnjije).

Narodno-gosp. novice.

Črtice iz sadjarstva.

Piše Anton Kosi, učitelj in posestnik v Središču. (Konec.)

g) Privezovanje drevesca h kolu.

Drevesce se ne priveže takoj s početka trdno in močno h kolu, marveč samo na enem mestu bolj na mehko in rahlo. S trdnim privezovanjem se počaka 3—4 tedne, da se zemlja v jami in kolobarju popolnoma sesede. Ako bi drevesce takoj sprva pretrdno, privezali, bi se isto ne moglo s sesedajočo se zemljo vleči, vsled česar bi nastali pod koreninami prazni prostori ali votline, kjer bi se nabirala voda. Mokrota pa je mati mnogih drevesnih bolezni.

Ko se je torej čez kake 3—4 tedne kolobar in z njim drevesce v jami vselo, se naj priveže drevo na tleh ali vsaj na dveh krajih (sredi in zgoraj) močneje h kolu. Za vezilo nam rabijo vrbove goži, slama, ličje itd.

Privezuje se tako, da dobi vezilo podobo ležečee 00, v katere eno luknjo pride kol, v drugo pa deblo.

Ako rabimo za vez vrbovino, treba tam, kjer se goži dotikajo drevesa, slamnate ali usnjate podlage, da se šibje ne zareže v lub, kar bi oviralo pretakanje drevesnega soka; vrh tega bi debelce lahko dobilo na dotičnem mestu rano.

h. Zavarovanje sadnega drevja na javnih prostorih.

Ako smo zasadili drevje na javne prostore, ob ceste ali sploh na taka torišča, kjer se lahko poškoduje na ta ali oni način, tedaj se mora tako zasajeno drevo skrbno zavarovati. V ta namen se zabijejo okrog debela trije močni količi, ki se z vrbovino prepletejo ali z deskami objejejo. Tudi trnje, omotano na količe okrog drevesca, dobro služi v ta namen.

i) Kako saditi drevje na mokrotnih tleh in kako na bolj strmih rebrih?

Na tleh, ki imajo v sebi mnogo vlage ali mokrote, ali kjer je podtalna voda, se drevesce ne sadi tako, da bi se skopala jama, ampak drevesce se vsadi na primeren hriček ali kupček; ta se naredi, ako se odstrani najprej v krogu 1 m vsa ruša ali tratina; nato se nanosi zemlje in napravi iz nje ne prestirn, kakega pol metra visok hriček, in nanj se vsadi drevesce. Pri tem naj se postopa do cela tako, kakor pri saditvi v jame.

Da se zemlja na kupčkih preveč ne izsuši, se naj pri pomladanski saditvi na vsak način pokrije kupček okrog in okrog z gnojem, mahom ali česlom. Na hriček se sadi tudi tam, kjer je zemlja v globokosti pol metra prodnata. Kol se seveda zabije, predno se začne delati kupček.

Pri saditvi drevja na pobočju hribov ali na strminah se izkopljejo globoke jame kakor v ravninah, le da se nižje ležeča polovica jame po jezovo vzdigne, da nastane na ta način nekaka ravnina. Tako se jama usposobi, da vlovi in obdrži za korenine toli potrebne vode.

j) Ali se naj nanovo vsajeno drevesce zalije?

Predno odgovorim na to vprašanje, omenim na kratko, da se sadno drevje sadi navadno jeseni ali spomladi; razločujemo torej jesensko in pomladansko saditev. Katera ima prednost, o tem hočem spregovoriti bolj obširno malo pozneje. — Naj se torej nanovo vsajeno drevesce zalije? Da, a samo pri pomladanski saditvi in sicer takrat, ko smo na korenine spravili boljše zemlje — mešanec ali mastne krtine — a še nismo pridejali zemlje za narejanje kolobarja.

Tako zalivanje, ki koristi le pomladanski saditvi, jesenski pa lahko škoduje, se imenuje „vkaluževanje“. Izvrši se tako, da se na pokrite korenine nalijeta 1—2 vrtni zalivači vode; tako ravnanje porine zemljo do dobra med korenine, če bi bilo še kaj praznega prostora med koreninami.

k) Kdaj je najprimernejši čas za saditev?

Najprimernejši čas za saditev sadnega drevja je vsekakor doba, ko drevo počiva, ko je izgubilo listje in se soki v njem več ne pretakajo, torej jeseni ali spomladi!

Vpraša se le, katera saditev ima prednost, jesenska ali spomladanska. Nekateri sadjarji trdijo, da prva, drugi so zopet mnenja, da druga, t. j. spomladanska.

Ako se pomisli, da ima vlaga izvrševati zelo važno nalogo, da se drevesce prime, potem da naravna mokrota (zimska vlaga) mnogo ugodneje vpliva kakor pa umetna (zalivanje), tedaj prav lahko izprevidimo, da ima jesenska saditev v marsičem prednost pred spomladansko.

V toplem jesenskem vremenu se naredi na vsajenem drevescu kmalu tudi dokaj novih korenin, posebno tedaj, ako smo sadili bolj rano. Spomladi pa začno te korenine takoj delovati in drevesce hitro zaraste.

Iz tega, kar smo do zdaj povedali, je jasno, da ima jesenska saditev prednost pred spomladansko, čeprav nekateri sadjarji trdijo, da se v težki, ilovnati, zlasti pa v mokrotni zemlji z boljšim uspehom sadi le spomladi. Ako bi sadili i v mrzli, mokrotni zemlji jeseni — tako trdijo — utegne se nam pripetiti, da segnije mnogo korenin, kar potem ovira drevesno rast. Temu nasproti si upamo trditi, da koreninice jeseni — ako smo sadili namreč pravilno — nikoli ne dosežejo težke, ilovnate zemlje, tudi ne mokrotne, ker smo koreninice nastlali z drobno, rahlo zemljo ali mešancem.

Bojazen pred gnitjem torej ni opravičena.

Ako sadiš spomladi, k čemur te lahko prisilijo vremenske ali druge razmere, naredi jamo, če le mogoče, že jeseni, da zemlja premrzne ter postane rodovitna in bolj pripravna za mlado drevesce.

Jesenska saditev se začne, kakor hitro odpade listje, in traja, dokler ne nastane mraz, torej v mesecih oktobru in novembru.

Pod spomladansko saditvijo je umeti ono v mesecu marcu in aprilu, ko je postala zemlja tala in rahla. Saditev v majniku je manj vredna, ker je v tem času vreme že bolj suho in se drevesce ne prime rado.

Ako sadiš drevje v mokrotnem svetu in sicer na takozvani hriček, je na vsak način svetovati, da izvršiš to delo že jeseni; paziti pa moraš, da spraviš vse koreninice v dobro, rahlo zemljo in da izbereš drevesce s povsem zrelim lesom.

Glede na čas saditve še moramo omeniti, da se marelice, breskve in orehi pravilno nikoli ne sade jeseni, ampak spomladi, ker se je pri tem drevju spomladna saditev vedno in v vsaki zemlji bolje obnesla nego jesenska.

Kar se tiče dnevnega časa in vremena, na katero je pri saditvi jemati ozir, velja sledeče:

Sadi le v mirnem, ne premokrem vremenu!

Ako se sadi ob močnem vetru, se drevesce kaj lahko zmaje, kar škoduje potem koreninam, v premrzlem vremenu pa se zemlja v obče ne da obdelati.

Pri saditvi drevja v nerodovitna tla priporočajo nekateri sadjarji, naj se vsa jama nasuje do vrha z dobro, rodovitno prstjo, ona nerodovitna zemlja pa, ki smo jo dobili pri kopanju jame, se naj odstrani. Kdor se je po tem nasvetu pri saditvi ravnal, se je prepričal, da tako postopanje ni vredno, da bi se posnemalo.

Drevo prva leta res lepo raste in uspeva, ko pa pridejo korenine iz dobre zemlje v slabo, začne drevo hirati ter nima nobenega odrastka, ne more ne živeti ne umreti. Tako vsajenemu drevesu bi sicer lahko zopet pomagali s tem, da bi odstranili tudi ostalo nerodovitno zemljo, v katero je dospelo koreninje in jo nadomestili z boljšo. Toda to je zopet v zvezi z raznimi nepri-

likami; zato je bolje, da skrbimo že pri saditvi za vse one pogoje, ki so potrebni, da drevo krepko raste in vsestraski uspeva.

To so torej glavna načela, katera so za pravilno zasajenje sadnega drevja postavili na podlagi izkušenj razni imenitni veščaki v sadjarstvu.

Ako se bodeš po njih ravnal, bodi uverjen, da ti bo zasajeno drevo rastlo, uspevalo in rodilo tisočeri sad.

Književnost in umetnost.

— **Venec slovanskih pripovedi.** Knjiga VIII. Tiskala in založila „Goriška tiskarna“ A. Gaberšček v Gorici. Cena 1 K 20 vin., po pošti 1 K 30 vin. Vsebinska temu 302 strani obsežnemu zvezku je raznovrstna in zanimiva. „Kako se je pijanec spreobrnil“, povest ruskega pisatelja Golčinskega je po svoji tendenci kot nalašč za kmečki narod. Jako lepa je Vrhlickega „Roža“, vrlo originalne štiri povesti srbskega pisatelja Petra Kočiča. Knjiga se končuje s povestjo Avg. Senoe „Priatelj Lovro“, ki se odlikuje po krasni ideji in globoki tragiki. Vrh tega so v tem romanu opisane tudi verno slovenske razmere. Razen navedenih obsega knjiga še več drugih povesti, in zato priporočamo prav toplo to izdanje. Opažam tudi, da so prevodi ravno v tem zvezku izvečine jako točni in lepi, dočim se je že zgodilo včas, da je baš „Venec slovanskih povesti“ prinesel že prevode, ki so bili naravnost pod kritiko. Ako hočemo, da se ohrani lepota slovanskih izvirnikov, treba finega poznavanja jezikov in zavesti, da prevajalec ne sme biti rokodelec, temveč umetnik, ki prelija misli pisateljeve iz enega jezika v drugega.

— **„Slovenska šolska Matica“** je izdala za leto 1904 naslednje tri knjige: Pedagoški letopis, IV. zvezek. Uredila H. Schreiner in dr. Jos. Tominšek. — Realna knjižnica. I. del. Zgodovinska učna snov za ljudske šole. Spisuje prof. J. Apih. Četrty snopič. — Učne slike k ljudskosolskim berilom. Drugi del. Uredila H. Schreiner in dr. J. Bezjak. To je književni dar „Slov. šolske Matice“ svojim udom, ki je pač vredna, da se zbero v njenem okrilju vsi učitelji in pedagogi. Sicer pa povdarjamo s ponosom, da ima izmed vseh slovenskih dežel Štajerska največ članov, namreč 510, Kranjska ostaja za njo s 489 člani. Kljub temu pa, da je odlično število štajerskih narodnih učiteljev pristopilo k svoji „Matici“, pogrešamo vendar v poročilu za lansko leto še prav mnogo imen pionirjev narodne prosvete na Štajerskem. Vseh ustanovnikov je bilo lani 29, letnikov pa 1424, to je 80 več kakor leto poprej.

— **Janko Kersnik: Zbrani spisi 7. in 8. snopič.** broš. 5 K, po pošti 5 K 20 vin., eleg. v platno vez. 6 K, v pol francoski vezbi 7 K, po pošti 30 vin. več. — S tem snopičem se zaključujejo pripovedna dela Janka Kersnika, ki je vsled svojih pisateljskih vrlin se tako priljubil slovenskemu občinstvu kakor malokdo. Ta zvezek prinaša daljšo novelo njegovo „Gospod Janez“, v njej je posegel v najgloblje tajne duše mašnikov, v njej nam je na fin, psihološki način odklenil mehko človeško srce, ki se bori za svoj ideal, a slednjič premaga vse strasti, vse ljubezensko hrepenenje in triumfira kot zmagovalec nad samim seboj. To je eno najzanimivejših pisateljevih del. — Slede nadalje „Kmetske slike“, v katerih se kar lesketajo utrinki njegove bogate fantazije, originalnega tona, ki je karakterističen za Kersnika. Te slike so vzete iz duše narodove, v njih je pisatelj izborno narisal kmetsko mišljenje, njegovo naziranje in vso globoko tragiko, ki vlada priprosto ljudstvo. Nekateri teh slik so naravnost klasične. — „Humoreske“ in „Povesti za ljudstvo“ sklepajo knjigo. Vse pričajo o spretnem peresu pisateljevem, ki je dolgo dobo leto za letom navduševal slovenski narod za svoje umetniško delo. Priporočamo to knjigo kar najtopleje in si pridržujemo o Kersnikovih spisih obširnejšo oceno.

Politični pregled.

— **Državni zbor.** V seji dne 3. aprila je bilo vloženih od poslancev več interpelacij. Nadaljevala se je razprava o rajoniranju sladkorne pese. — V seji dne 4. t. m. se je debata nadaljevala. Slednjič se je sprejel ves zakon skoraj nespremenjen ter stopi v veljavo s 1. decembrom leta 1905. Nadalje se je sklenilo najnim potom v drugem in tretjem branju, da se podaljša zakonski načrt o lokalnih železnicah.

— **V proračunskem odseku državnega zbora** je posl. Robič predložil resolucijo, v kateri zahteva od vlade ustanovitev poljedelske šole s slovenskim jezikom na Sp. Štajerskem; zato naj dovoli vlada primerni ustanovni znesek ter vsakoletno podporo. Želi dalje, naj se že vendar enkrat izpelje regulacija Pesnice in zahteva, naj tozadevni sklep štajerskega deželnega zbora predloži v potrjenje.

— **Ministrski predsednik Gautsch** je nevarno zbolel.

— **Ogrski državni zbor** ima seje. Razpravljalo se je dne 6. t. m. o Kossuthovem predlogu, naj zbornica zavrne kot ničen svoječasn sklep

zborničnega predsednika Daniela glede opravljenega reda. — Nadalje je Kossuth predlagal, naj se izvoli odsek 21 članov, ki bo sestavil adresso na vladarja. Sedanja večina hoče v njej razviti svoj program, po katerem je pripravljena podpirati bodočo vlado.

Dogodki na Ogrskem. Cesar je zapustil v sredo Budimpešto. Občinstvo ga je pri odhodu viharno pozdravljalo. Na zaslišanje Szella pri vladarju polagajo veliko važnost, ker se cesar za njim ni posvetoval z nobenim politikom. Szell je baje prepričal vladarja, da bo le stalno ministrstvo rešilo položaj in da se lahko dajo vojaške koncesije, ne da bi trpela nagodba iz leta 1867. Cesar se je povrnil na Dunaj, da se posvetuje z odločilnimi politiki.

Češki deželni zbor. Brez češkega deželnega zbora je uspešno delovanje državnega zbora nemogoče. To vlada tudi dobro ve in zato pritiska na Nemce, naj opuste iz same objektivnosti provzročeno obstrukcijo v češkem deželnem zboru, da bo tako mogoče uspešno delovanje v državnem zboru. Treznejši Nemci bi gotovo radi odnehali, a boje se biča prusaskih Vsenemcev. „Politik“ izjavlja, da stoje Mladočehi prejkoslej na stališču, da ne bodo dovolili v državnem zboru rešitve novega carskega tarifa, nagodbe z Ogrsko in novih trgovinskih pogodb, dokler ne bo pojašnjeno razmerje čeških poslancev z vlado in z Nemci. Nasproti nemškim zahtevam pa izjavljajo Čehi, da se pred vsem izpremeni deželni volilni red.

Makedonsko gibanje. Četudi vlada med makedonskimi organizacijami popolna nesloga, opaža se vseeno živ pokret posameznih delov njihovih. Posebno delavna je vnanja organizacija, ki je poslala že večje število čet v Makedonijo. Sicer se letos ne misli na kako večjo akcijo, ker se čaka na rezultate reformne akcije. Cela akcija revolucionarnih organizacij bo letos izpeljana na manjše medsebojne boje za prvenstvo, a razun tega se bodo borile makedonske narodnosti ena proti drugi. — Turška se je dobro pripravila za brambo proti okupatorskim težnjam Avstro-Ogrske in proti notranjem revolucionarjem. Zato bolgarsko časopisje resno svari revolucionarje, naj za sedaj mirujejo, ker je jasno, da Turška čisto resno namerava zatreti vsako vstaško gibanje a v tem bi ji pomagale tudi velike sile, ki hočejo, da se izvedejo reforme. Makedonsko prebivalstvo ne bi imelo od revolucije nobenih koristi, pač pa ogromno škodo, ker bi turška vojska postopala z njim tako kakor pri poslednji vstaji.

Neznosno stanje v Bosni in Hercegovini. Zastopniki velikih sil na berlinskem kongresu so imeli gotove dobre namene, ko so dovolili okupacijo Bosne in Hercegovine po avstro-ogrski monarhiji, ker so se nadejali, da se bo na ta način zboljšal položaj naroda, ki je zgrabil za orožje, da strese s sebe neznosen turški jarem. Ali zgodilo se je nasprotno, ker je stari sistem avstrijske politike tekom 27 let okupacijske nprave narod v Bosni in Hercegovini tako potlačil, da mu ni nikoli hujše bilo, kakor mu je sedaj. Samovolja avstrijskih uradnikov in orožnikov je večja od samovolje turških uradnikov in orožnikov. Uradniki žalijo, zapirajo in globijo, a orožniki pretepajo vsakega, ki količkaj svobodno misli. Avstro-Ogrska svoje naloge, katera ji je bila naložena, ni izvršila, nego je sistematsko delala na tem, da srbski narod Bosne in Hercegovine osiromaši in uniči, da bi bilo mesta za nemške naseljence, katere okupacijska vlada podpira na ogromno škodo domačega prebivalstva. Splošna želja je, da Avstrija čim prej zapusti Bosno in Hercegovino in da se da tem jugoslovanskim pokrajinama popolna avtonomija in pravica samodoločbe, da bi se moglo rešiti agrarno vprašanje in odločiti končna usoda Bosne in Hercegovine.

Na Ruskem še ni miru. V Varšavi so se uprli celo vojaki. Zato je vojno sodišče obsodilo štiri poljske rezerviste na smrt. Vseučilišče v Varšavi so zaprli. — V bahmutskem okraju so bili kmetski nemiri. Vlada je izgnala 28 nemirnežev. — V vseh livlandskih okrajih je razburjenje. Med vojaštvom in ljudstvom je bilo mnogo krvavih spopadov, v katerih je bilo ubitih mnogo oseb. — Iz Tiflisa se poroča, da so se v ondotni guberniji v raznih krajih primerili kmetski upori. — Rusko ministrstvo je sklenilo, da imajo odslej Poljaki pristop k vsem državnim službam. Samo višja mesta ostanejo rezervirana Rusom. — Sveti sinod skliče koncil, da izvoli patrijarha ruski pravoslavni cerkvi. Mesto višjega prokuratorja, katero je doslej zavzemal Pobedonoscev, se odpravi.

Rusko-japonska vojna.

Po oficijelnih poročilih Kuropatkin se mora računati, da so ruske izgube pri Mukdenu znašale okroglo 80.000 mož. Od teh je bilo — kakor je Kuropatkin izrecno naglašal — kakih 50.000 ranjenih. Izkustva v vsej tej vojni pa uče, da sta na ruski strani dve tretjini ran bolj lahke narave in da se ti v dveh do treh tednih vračajo k vojski kakor ozdravljeni. Smelo moremo torej računati, da se je od onih 50.000 ranjencev kakih 30.000 do danes povrnilo k armadi. Došla nova ojačenja v vsem mesecu marcu smemo pa računati na okroglo 60.000 mož. To bi bilo torej skupno okroglo 90.000 mož, tako, da moremo reči, da so

ruske izgube pri Mukdenu poravnane in da šteje sedaj ruska vojska zopet kakih 350.000 mož.

Zadnje dni se je začela pozornost sveta obračati baltiški floti. A svet se zanima zanjo menda še posebno zato, ker — ne ve, kje je. Roždestvenskem ne kaže iti v vodovje skrajnega Vztoka, dokler ne bo imel take številne premoči, da bo mogel s precejšnjo gotovostjo računati na dober uspeh. Ta vsaj relativna gotovost mu je potrebna, ko ve, koliko je odvisno od njegovih operacij na morju. On se ne more ozirati na nervozno javnost, ki bi hotela videti drzovitih in hitrih dejanj, ampak kakor dober vojak-računar in dober ruski patrijot ne bo tvegval svoje, po sedanjem položaju stokrat dragocene flote, kar tja v en dan na slepo srečo.

Zadnje dni se mnogo govori, da se šanse za sklep miru mnogo boljšajo. Japonci razširjajo iz Pariza ven celo vest, da se je Rusija obrnila do francoskega ministra za vnanje stvari, naj posreduje, da se prično mirovna pogajanja.

Pa najbrže so vse te vesti brez vsake realne podlage in brez pomena. Kvečjemu bi jim mi pripoznavali pomen, da si žele pogajanj tisti, ki razširjajo take vesti.

Že radi ciljev te vojne ni verjetno, da bi Rusija sploh sedaj želela skleniti mir. Pa je še drugih tehtnih razlogov, ki nam kažejo na neverjetnost vseh takih vesti. Rusija je potrošila do sedaj za to vojno okroglo 1 milijardo in 500.000 kron. Japonska pa 1 milijardo in 700.000 kron. Večji japonski trošek je nmeven po dejstvu, ker je Japonska dosedaj stavila na bojišče veliko večje moči, nego-li Rusija. Japonska ne bo hotela preboleti te svote, ker bi to pomenjalo popolno razsulo nje gospodarskega življenja. Rusija pa ne more privoliti v to, da bi plačala kako vojno odškodnino. Rajše bo s temi sredstvi nadaljevala vojno, in to tem bolj, ker nje šanse za dober izid vojne niso slabe.

Računajmo le z realnimi dejstvi. Rusija je poslala do sedaj na bojišče kakih 750.000 mož, 13.000 častnikov in 1500 topov, kar vse skupaj ne dosega niti stanja ruske vojske v miru. Japonska pa je poslala na bojišče kakih 900.000 mož. V tem številu je gotovo obseženo vse, kar ima Japonska sploh militarično izvežbane. Rusija je torej prav za prav še le na začetku porabe svojih vojnih sil. Japonska pa že na višku. Kaj pa še le, če primerjamo gospodarske vire na obeh straneh. Rusije viri so neizčrpilivi, oni Japonske so že izčrpljeni. Temu v dokaz naj navedemo le eno kričeče dejstvo: Rusiji ni trebalo še za posojila zastaviti niti ene kopejke državnih dohodkov, Japonska pa je morala že zastaviti dohodke svojih železnic, razne monopole itd.

Ti podatki govore dovolj glasno proti vsem govoricam o želji Rusije po mirovnih pogajanjih.

Vojna torej še davno ni — odločena, marveč stopa po floti Roždestvenskega v nov stadij. Bržkone stavlja rusko vojskovodstvo svoje nade na tega činitelja, čegar vstop mora na drugi strani tudi Japonce prisiliti v resna razmišljanja. Moment, ko se bosta sovražni floti približali ena drugi, bo pomenjal težko krizo za vojni položaj obeh držav. Po sedanjem položaju mora Rusija več dobiti nego pa izgubiti, ako ne gledamo na materialno vrednost flote. Za Japonsko stoji stvar ravno narobe. Po izgubljeni bitki more položaj japonske vojske na suhem postati usoden.

Napad na Sahalin in Vladivostok. „Morning Post“ javlja iz Sanghaja, da namestijo Japonci v najkrajšem času zasesti otok Sahalin in z morske strani napasti Vladivostok. Eskadra admirala Kamimure že dlje časa neprestano križari v bližini Vladivostoka. Čim bosta pristanišče in dohod vanj popolnoma prosta ledu, bodo Japonci nemudoma pričeli z operacijami.

Ruski oddelki so se umaknili od Mukdena približno 200 klm. Armadno višje poveljstvo v Gunčulinu se nahaja ravno na polovici pota med Tjelinom in Sungari. Gunčulin je do reke Sungari oddaljen 150 klm. Ker Japonci ne prodirajo hitro, Rusi baje nimajo povoda umikanje pospešiti. V interesu Rusov je, da pridejo k reki Sungari, ko že ne bo več ledu na njej.

Ruska armada je že zopet koncentrirana.

Rusko poročilo iz Gunčulina. Počasi se začenjajo nekoliko sušiti silno razmočene ceste. Vojska se pripravlja na letno opravilo. Linevič strogo zapoveduje, da se vojaki neprenehoma urijo, da se ne odvadijo. Zvečer igra vedno vojaška godba. Linevičeva odločnost in zlasti njegov preprosti vojaški nastop jako dobro vpliva na vojaštvo. Na frontah je vse mirno. General Miščenko je prevzel zadrževanje sovražnika in njegov oddelek se vedno strelja z Japonci. Miščenko pri odstopu od Mukdena še ni toliko okrevljal, da bi mogel vstati. Tudi zdaj še ne more na konja in z voza poveljuje vojaštvu. Drugod je vse mirno. Sliši se od Kitajcev, da nas nameravajo obiti Japonci daleč čez Mongolijo, ker so že vzeli v svojo službo mongolske kneze, ter nas napasti od zadaj; drugi trdijo, da pripravljajo sovražnik udarec na Čičikar in Vladivostok.

Japonci zelo resno računajo z brodovjem Roždestvenskega. Japonci so vznemirjeni in niso nič kaj gotovi, kaj bi napravili. Vse je prepričano,

da se bodo junija meseca dogajale važne stvari na morju in bi to utegnili popolnoma izpremeniti vojni položaj. Japonski mornariški štab se tega dobro zaveda in je zato ojačil križarsko brodovje; opazovalne ladje japonske se vedno v primerni daljavi drže brodovja Roždestvenskega.

Kaj nameravajo Japonci? Ruskim vojskovodjem se zdi zelo sumljivo dejstvo, da so se nekateri japonski oddelki umaknili proti jugu. „Birževija Vjedomosti“ poroča, da Japonci koncentrirajo vse svoje moči in da mislijo z vso silo udariti. Ruska kavalerija izkuša popravljati, kar je pri Mukdenu zagrešila s tem, da ni bila kos japonskemu obkoljenju. Splošno so mnenja, da bodo Japonci energično prodirali proti Kirinu in zahodu.

Raznoterosti.

— **Bankir in konduktor.** Ko se je milijonar in glavni lastnik noyovorske železnice W. Vanderbilt nekoč vozil po oni progi, je dotični sprevodnik poznal bogataša in ga nalašč spregledal, ter ga ni vprašal za karto. Bogatin šteje to za zanemarjanje službe, pa se zareži na sprevodnika: „Čemu ne pogledate tudi mojega listka? Vaša dolžnost je listke vseh pregledati, sicer napravljate veliko škodo, kar se ne strinja s službenimi predpisi“. Sprevodnik nato molči iz spoštovanja do ošabnega gospodarja, vendar pa zahteva tudi od njega vozni listek. Bankir seže naglo v žep, nato v torbico, zastonj, listka ni nikjer. „Blagovolite se podvizati“, priganja sprevodnik, „meni se mudi“. Skrbno preobrne Vanderbilt še enkrat vse žepe, ali listka ni. „Ker potujete brez listka“, reče sprevodnik, „moram vas po predpisu kaznovati, da boste plačali dvojno voznino“. Lastniku železnice ni ostalo drugega nego plačati globo. Z glavo majaje godrnja rekoč: „Biti lastnik železnice, zraven pa še plačevati kazen za vožnjo, to je pa res čudna zabava“.

— **Tolmač v škripcih.** Angleški sodnik je vodil obravnavo, pri kateri je obtoženec znal le irsko. Vsled tega so zaprisegli tolmača. Obtoženec je izpregovoril nekaj besedi tolmaču. „Kaj je dejal?“ vpraša sodnik, ki slovesno sedi v svojem talarju za mizo. — „Nič, mylord!“ je bil odgovor. — „Kako morete to trditi, ko smo ga vsi slišali govoriti. Takoj govorite!“ — „Mylord“, pravi tolmač s tresočim glasom, „ni imelo z obravnavo nobenega stika“. — „Ako ne odgovorite, vas kaznujem!“ zavpije sodnik. „Kaj je rekel?“ — „Naj bo, mylord, oprostite, on je dejal: „Katera stara baba pa je to, ki tam-le za mizo sedi, ogrnjena v rdečo posteljno pregrinjalo?“ Ves sodni dvor je zatulil samega smeha. Sodniku ni bilo ravno prijetno na stolu in reče: „Kaj ste na to rekli vi?“ — „Dejal sem: „Tiho tepec! To je dedec, ki te hoče obesiti!“

— **Kraljeva prošnja za osemurno delo.** Španski kralj Alfonz ima kakor sploh vsi vladarji z vladarskimi skrbmi toliko posla, da mu ne preostaja skoraj nič časa za zabavo in razvedrilo, dasi je še mlad. Posebno v Kataloniji, kjer je zadnjič potoval, je imel veliko posla z več sto delavci, kateri so mu izročali prošnje svoje za osemurni delavnik. Ko je dokončal to opravilo, si je dal prinesiti polo papirja, na kojega je napisal sledečo prošnjo: „Gospod ministrski predsednik! Prosim Vas, da bi med drugimi tudi zame uvedli osemurno delo na dan! Alfonz, kralj španski“. „Ne morem ustreči Vaši želji!“ je bil odgovor ministra na kraljevo prošnjo.

— **Mnenje imenitnega državnika o vzgoji.** Bivši predsednik Zjedinjenih držav v Ameriki Garfiel, je bil mož iz ljudstva. Najprej je bil hlapec, potem mornar, nato vzgojitelj, dalje profesor, kapitan, general, pravnik in poslanec. O vzgoji piše v svojem zapisniku sledeče: Kdor nas v mladih letih nanči kolikor najbolj mogoče porabiti mladostni čas, ta bode največji dobitnik ljudstva.

— **Miljonska mesta v Evropi.** Po najnovejši statistiki prof. Jurschkova se je razvil naraščaj velikih evropskih mest zadnji čas kaj naglo. Tako imamo sedaj v Evropi sedem velikih mest, z več nego milijon prebivalci. In ta so: 1. London (brez okolice) 4.589.000 prebivalcev, 2. Pariz 2.714.000, 3. Berlin 2.523.000 (brez okolice le 1.884.000), 4. Dunaj 1.675.000, 5. Petrograd 1.439.000, 6. Carigrad 1.123.000 in Moskva z 1.036.000 prebivalci.

Zahvala in priporočilo.

Slavna c. kr. priv. avstr. zavarovalna družba „Dunav“ na Dunaji mi je škodo, katero mi je povzročil požar dne 23. marca t. l. prav hitro cenila in mi priznala polno zavarovano svoto, katero sem po tukajšnjem zastopniku gosp. nadučit. A. Žager-ju že izplačano prejel.

Čut hvaležnosti me veže, da se za to vseskozi povoljne in hitro rešitev toplo zahvaljujem omenjeni zavarovalni družbi in jo vsem posestnikom priporočam najtopleje.

Zahvaljujem se pa tudi gosp. komisarju A. Kuhar-ju iz Celja, ki me je pri vsprejemu uspešno podpiral zastran pravičnega zavarovanja, po požaru pa glede povoljne rešitve.

Petrovče, dne 4. aprila 1905.

Tužnim srcem naznanjamo v svojem in imenu vseh sorodnikov pretresujočo vest, da je naša iskrenoljubljena soproga, mati, hčerka ozir. sestra, gospa

Roza Natek

soproga c. kr. poštnega oficijala

v sredo 5. aprila t. l. ob 5. uri popoldne v Celju po kratki mučni bolezni, previdena s svetotajstvi za umirajoče, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne rajne se vrši v petek, 7. aprila t. l. ob 1. uri popoldne iz Celja na Vransko, kjer se na odločnem pokopališču položi k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v soboto, dne 8. t. m. v župni cerkvi na Vranskem.

Drago pokojnico priporočamo v blag spomin in molitev!

V CELJU, dne 5. aprila 1905.

Rodbini Natek in Lukovnak.

Št. 2493/549 II.

(175) 3-1

Razglas.

Vsled pooblastila štajerskega deželnega zbora podeli se v letu 1905 nastopne poselske premije:

A. 100. delavskih premij po 50 K za poljske posle, kateri so dalj časa, najmanj po 15 let služili nepretrgano in pošteno pri enem in istem gospodarju (kmetiji).

Upravičenci, ki še niso dopolnili 50. leto, dobe razen tega še 50 rentnih hranilnih vlog po 20 K.

B. 100 poselskih premij a 20 K (mladostne premije) za poljske posle za primeroma najdaljšo, ne manj kot 5 letno službeno dobo s sličnim zadržanjem v službi, ki pa še niso prekoračili 30 leto.

Vsak s to premijo obdarovan, dobi tudi rentno hranilno vlogo za 10 kron.

C. Pet starostnih rent po 200 kron letno za zaslužne poljske posle in delavce, ki so prekoračili 60. leto in služili najmanj 20 let pošteno in nepretrgano pri enem in istem gospodarju (kmetiji).

Premije pod A. in B. podeli se le osebam, ki za časa prošnje služijo še pri istem gospodarju.

Vsak nagradjen posel dobi razen tega še častni diplom. Prošnje z natančno označbo starosti, stanu in premoženjskih odnosov, kakor tudi o dobi službe, kakovosti posestva (ali veliko ali malo) z zadržanjem, potrjene po dotičnem gospodarju, se imajo vložiti pri županstvu dotičnega kraja.

V prošnji je navesti za katero premijo se prosi (A. B ali C); ako prošnja pošilja posel, priložiti je poselska knjižica (§ 27. posl. reda).

Pravilnost podatkov v prošnji naj potrdi županstvo (uradni pečat, podpis župana in enega občinskega svetvalca).

Prošnje se naj dostavijo deželnemu odboru do 15. oktobra 1905.

Predstoječim predpisom ne odgovarjajoče prošnje se vrnejo.

Gradec, dne 20. svečana 1905.

Za štajerski deželni odbor: Edmund grof Attems.

ZAVAROVALNICA za zavarovanje proti ognju išče

izurjene potovalce.

za KRANJSKO, ŠTAJERSKO in KOROŠKO.

Reflektanti naj svoje ponudbe oddajo administraciji našega lista pod št. 90. (184) 3-1

Jako dobra

(173) 1

breja kobilica

14 : 2 je zaradi pomanjkanja prostora na prodaj.

Naslov pove upravnistvo „Domovine“.

! Za mizarje !

Iz konkurza mase REGORSCHEG se proda večja množina

suhih orehovih in črešnjevih desk

po nizki ceni.

(185) 2-1

Natančneje se izve v pisarni dr. Jos. Vrečka.

Prav dobro vino

naprodaj.

belo po 46 vinarjev
rudeče po 44

Naslov: **Anton Škof ml., Bizeljsko pri Brežicah.** (180) 1

Učenec

iz dobre hiše slovenskega in nemškega jezika vešč. se sprejme v trgovino mešanega blaga na Vranskem pri

(183) 3-1

Ivan Lauriču.

Oddaja stavbe

ednonadstropnega šolskega poslopja z 4 učnimi sobami, edno sobo za učila in konference in sobo šolskega sluge v Petrovčah.

Ustmena zniževalna dražba vršila se bo dne 15. aprila 1905 ob 9 uri predpoldne v občinski hiši v Petrovčah.

Stavba se bode oddala le ednemu glavnemu podjetniku.

Izključna cena znaša **34.153 K 65 h.**

Stavbeni oferat, sestojč iz stavbenih načrtov, stavbenega dovoljenja, stroškovnika in stavbenih pogojev je v upogled razpeložen v občinski pisarni v Petrovčah in pri okrajnem šolskem svetu (okrajno glavarstvo) v Celju.

Vsaki dražbenik mora pred pričetkom dražbe položiti **3415 K** varščine.

Krajni šolski svet Petrovče, dne 2. aprila 1905.

(174) 3-1

Načelnik: **F. E. Fridrich.**

1600 hektolitrov

najboljšega laškega rilčka, malega rilčka, traminca, rutlandca, belega in rdečega burgundca iz let 1904, 1903, 1901 prodaja grajščina

Dugoselo, Hrvatsko

kjer je železniška in poštna postaja.

Vidmaric kaže kmetom moč „Pakraških kapljic“ in „Slavonske zeli“.

druge bolezni, ki vsled mrzlice nastajajo. Zdravijo vse bolezni na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in madron; zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Nj vsakdo naroči in naslovi: **PETER JURIŠIĆ, lekarnar v Pakracu št. 209, Slavonija.** — Denar se pošilja naprej ali s poštnim povzetjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 stekleničic (1 ducat) 5 K, 24 stekleničic (2 ducata) 8 K 60 v, 36 stekleničic (3 ducati) 12 K 40 v, 48 stekleničic (4 ducati) 16 K, 60 stekleničic (5 ducatov) 18 K.

Manj od 12 stekleničic se ne razpošilja.

Slavonska zel: Se rabi z vprav sijajnim in najboljšim uspehom proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bolenju, kataru in odstranjuje goste slinice ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnih in pljučnih bolestitih.

Cena lje sledeča, (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenici 3 K 40 h; 4 originalne steklenice 5 K 80 h; 6 originalnih steklenic 8 K 20 h.

Manj od dveh steklenic se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

(501) 20-20

PETER JURIŠIĆ, lekarnar v Pakracu 209, Slavonija.

Vojaščine prosti, dovršeni spodnji gimnazijec, pisarniško izobražen, v zemljeknjižnih zadevah verziran,

išče službe.

Več pove upravnistvo! (181) 3-1

Krepek deček

1 1/2 leta star išče vzgojiteljev. Ponudbe s pogoji naj se določijo pod „Mladost“ poste restante **Reka** (Finme).

Šunka

s kožo po 1 gld., brez kosti 1 gld. 10 kr., pleča brez kosti 90 kr., slanina in suho meso po 80 kr., prešičevi in goveji jeziki 1 gld., glavina brez kosti 45 kr. kilo. Salame dunajske 80 kr., la Krakovske fine po 1 gld., iz šunke zelo priljubljene 1 gld. 20 kr., la ogrske trde 1 gld. 50 kr., fine ogrske 1 gld. 80 kr. kilo, velike kranjske fine klobase po 20 kr. — Slivovka, brinovec pravi 1 gld. 20 kr., 2. vrste po 1 gld., 3. vrste po 70 kr. liter, brinov cvet (Essenz) naradni, liter 2 gld. — Kisla repa kila 7 kr., od 50 kl. naprej; to pripoznamo dobro blago pošilja po povzetju od 5 kil naprej

JANKO EV. SIRC, prekajevalec in razpošiljatec živil v KRANJU.

(55) 11-4

Vožnje karte in tovorni listi v

Ameriko
Kralj. belgijski poštni parnik.

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v **Novi York** in **Filadelfijo.**

Koncesijovana od visoke c. kr. vlade.

Pojasnila daje **Red Star Linie**, Dunaj IV., Wienergürtel 20 ali pa **Resman Ivan**, glavni zastopnik v Ljubljani, Kolodv. ulica št. 41. druga hiša na levo.

P. Jurišić, lekarnar Pakrac.

Pozor! Bolnemu zdravje!

Pozor! Slabemu moč!

Pakraške kapljice in slavonska zel, to sta danes dve najpriljubljenejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

Pakraške kapljice: Delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in črevesnih boleznih ter odstranjuje krče, boleti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjajo mrzlico in vse

druge bolezni, ki vsled mrzlice nastajajo. Zdravijo vse bolezni na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in madron; zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Nj vsakdo naroči in naslovi: **PETER JURIŠIĆ, lekarnar v Pakracu št. 209, Slavonija.** — Denar se pošilja naprej ali s poštnim povzetjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 stekleničic (1 ducat) 5 K, 24 stekleničic (2 ducata) 8 K 60 v, 36 stekleničic (3 ducati) 12 K 40 v, 48 stekleničic (4 ducati) 16 K, 60 stekleničic (5 ducatov) 18 K.

Manj od 12 stekleničic se ne razpošilja.

Slavonska zel: Se rabi z vprav sijajnim in najboljšim uspehom proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bolenju, kataru in odstranjuje goste slinice ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnih in pljučnih bolestitih.

Cena lje sledeča, (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenici 3 K 40 h; 4 originalne steklenice 5 K 80 h; 6 originalnih steklenic 8 K 20 h.

Manj od dveh steklenic se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

(501) 20-20

PETER JURIŠIĆ, lekarnar v Pakracu 209, Slavonija.

Južno-štajerska hranilnica v Celju.

Imetek.

Bilanca za leto 1904.

Dolg.

	K	v	K	v		K	v	K	v
Račun posojil:					Račun hranilnih vlog			4.194.388	44
a) hipoteknih	2.976.978	94			predplačanih obresti			15.261	93
b) občinskih	337.690	73			dobička in izgube:				
c) proti zastavi	120	—	3.314.789	67	Čisti dobiček leta 1904			17.525	93
zaostalih obresti	71.452	49							
zaostalih zamudnih obresti	7.701	69	79.154	18					
poštne hranilnice			1.316	83					
vrednostnih listin:									
a) glavnice	576.178	80							
b) obresti	9.333	82	585.512	62					
naloženega denarja			4.028	70					
inventarja			1.768	63					
knjig in tiskovin			464	64					
prehodnih zneskov			179.438	75					
zemljišča			1.000	—					
blagajne			59.702	28					
Skupaj			4.227.176	30	Skupaj			4.227.176	30

Imetek.

Bilanca splošnega rezervnega zaklada.

Dolg.

	K	v	K	v		K	v	K	v
Račun vlog:					Račun glavnice:				
Stanje 31. decembra 1903	54.376	75			Stanje koncem leta 1903			222.364	25
V letu 1904 se je določilo	24.620	02			Južnoštajerska hranilnica:				
	78.996	77			Poslovni dobiček leta 1904	17.525	93		
V letu 1904 se je vzdignilo	56.688	83			Proč povrnjena izguba l. 1903	1.293	48	16.232	45
	22.307	94							
Kapitalizovane obresti	618	33	22.926	27					
vrednostnih listin:									
Stanje koncem leta 1903	150.590	—							
V letu 1904 se je dokupilo	45.931	—							
	196.521	—							
V letu 1904 se je izžrebalo	2.000	—							
	194.521	—							
Kurzna izguba leta 1904	339	—							
	194.182	—							
Vrednost kuponov 31. dec. 1904	1.578	—	195.760	—					
Južno-štajerske hranilnice v Celju									
Poslovni dobiček leta 1904			17.525	93					
dobička in izgube:									
Izguba leta 1904			2.384	50					
Skupaj			238.596	70	Skupaj			238.596	70

Imetek.

Bilanca rezervnega zaklada za kurzne izgube.

Dolg.

	K	v	K	v		K	v	K	v
Račun vlog:					Račun glavnice:				
Stanje dne 31. decembra 1903	20.733	41			Stanje koncem leta 1903			27.649	06
V letu 1904 se je določilo	37.286	82			dobička in izgube:				
	58.020	23			Čisti dobiček leta 1904			1.095	42
V letu 1904 se je vzdignilo	55.666	52							
	2.353	71							
Kapitalizovane obresti za leto 1904	39	77	2.393	48					
vrednostnih listin:									
V letu 1904 se je nakupilo	25.961	—							
Kurzni dobiček	117	—							
	26.078	—							
Vrednost kuponov 31. dec. 1904	273	—	26.351	—					
Skupaj			28.744	48	Skupaj			28.744	48

V CELJU, dne 31. decembra 1904.

Ravnateljstvo:

Dr. Josip Vrečko l. r.
pisarniški ravnatelj.

Dr. Juro Hrašovec l. r.
predsednik ravnateljstva.

Janko Vavken l. r.
tajnik.

S knjigami primerili in v redu našli v seji npravnega odbora dne 30. sušca 1905 voljeni pregledovalci računov:

Dr. Josip Rakež l. r.

Anton Turnšek l. r.
upravni odborniki.

Anton Goričar l. r.

V najem se da

skupaj ali na drobno za več let pod ugodnimi pogoji; oziroma proda tudi proti plačilu na obroke. Lepo planinsko posestvo z lastnim lovom blizu Šoštanja in Mozirja, v davčni občini Belevode na Štajerskem, z dobrimi stavbami za stanovanje, dobrimi hlevi, z mlinom za dom, 5 malimi marofi in lastno žago okoli (177) 3-1

25 orlov njiv
35 " travnikov
100 " pašnika
200 " gozda.

Posestvo se proda z zaraščenim ali posekanim gozdom ter se isto lahko vsak čas ogleda.

Natančnejša pojasnila daja lastnik **Josip Goljevšček**, lesni trgovec v Gorici, Primorsko.

40%

manj delavske sile potrebujejo gasilna društva pri brizgalnicah najnovejšega sistema in prenosom ravnoteža, odlikovanega v Pragi na razstavi leta 1903, izumitelja in tvorničarja

R. A. SMEKAL-a

iz Smichova. Podružnica Zagreb.

Ti stroji delajo desno in levo, eno in dvolazno 30 do 35 m mlaza! Skladišče vseh gasilnih potrebščin. Tudi na obroke.

S spoštovanjem (497) — 22

podružnica **R. A. Smekal.**

Veliko presenečenje!

Nikdar v življenju več take prilike!

500 komadov za gl. 1.95.

1 prekrasno pozlačena, precizijska ura z verižico, natančno iduća, za kar se 3 leta jamči. 1 moderna svilena kravata za gospode, 3 komadi fl. žepnih robcev, 1 eleg. prstan za gospode s ponarejenim zlahtnim kamnom, 1 elegantna damska broža, 1 prekrasno žepno toaletno zrcalce, 1 usnat mošnjček za denar, 1 žepni nožek s pripravo, 1 par manšetnih gumbov, 3 naprsni gumbi, vsi iz double zlata s patentiranim zaklepom, pisalna priprava iz niklja, mičen album s prekrasnimi slikami, 3 šalji predmeti, ki vzbujajo pri mladih in starih veliko veselost, 1 jako koristno navodilo za sestavljanje pisem, 20 predmetov, potrebnih za dopisovanje, in še čez 400 raznih predmetov, ki so v domačiji neobhodno potrebni. Vse skupaj z uro vred, ki je sama tega denarja vredna, velja samo gl. 1.95. Razpošilja proti postnemu povzetju, ali če se denar naprej pošlje.

Dunajska razpošiljalna tvrdka

P. LUST, Krakov štev. 512.

(172) NB. Za neugajajoče se vrne denar. 2-2

Oznanilo!

Pri **Jakobu Janiču v Žalcu** ima Hrastnikova tovarna veliko zalogo vsake vrste umetnega gnoja za hmelj, vinograde, travnike in njive po ravno taisti ceni kakor tovarna naprodaj.

Obenem se pa še naznani, da se dobijo pri Janiču tudi najboljše in

čisto zanesljive sorte semen

kakor: Konjska detelja, lucerna, vse sorte trave za polje, kakor tudi vsa druga semena za vrtnarijo. Naprodaj so razven tega še lese za hmelj sušiti po 28 kr. komad, prav dobre in močne.

(130) 10-4

Spretnega

stenografa

veščega slovenske in nemške steno-
grafije sprejme

dr. IVAN DEČKO

odvetnik v Celju, Rotovške ulice
št. 19. — Vstop 15. t. m. — Plača
po dogovoru. (171) 4-2

Točna in solidna postrežba.

Prva narodna in največja
trgovina z

urami, zlatnino, srebrnino

in optičnimi predmeti

V CELJU, „Narodni dom“

Rafael Salmič.

Bogato ilustrovane cenike razpo-
šiljam na zahtevo brezplačno in
poštne prosto.

Vsa v mojo stroko spadajoča dela,
popravila itd. izvršujejo se točno
in ceno.

--- Za dobro delo jamčim. ---

Svoji k svojim!

Postrežba točna in poštena.

(20) — 13

Kupujte narodni kolek!

16.000

trtnih rezanic

Riparia Portalis

ima naprodaj

(169) 2-1

društvo „Gospodar“ v Petrovčah pri Celju.

Žužnoštajerska hranilnica v Celju

naznanja, da je **znižala obrestno mero od 1. pro-**
sinca 1905 pri zemljiških posojilih od pet na

štiri in tričetrt odstotke.

Za **občinska in korporacijska posojila** v okrajih
Gornjigrad, Sevnica, Šoštanj, Šmarje in Vransko pa od pet na

štiri in pol odstotke.

Obrestna mera za **hranilne vloge ostane** kot je
bila dosedaj **4%**.

(14) 16

Original SINGER

Man beachte
die Fabrikmarke.

Nähmaschinen

Singer Co. Nähmaschinen Act. Ges.

Vsak šivalni stroj ima varstveno znamko.

Najprimernejša darila za godove,
velikonoč, birmo itd. so

Singerjevi šivalni stroji

za domačo porabo in obrtne svrhe
vsake vrste.

Velika trpežnost in vzorna konstrukcija usposobljajo stroje do najvišje
tvornosti ter so vsakomur v uporabo.

Brezplačni pouk v šivanju in vseh načinih
moderne in umetnega vezenja

Singerjevi šivalni stroji so na največjih svetovnih razstavah
odlikovani z največjimi priznanji.

Singer Co. delniška družba šivalnih strojev

CELJE, Kolodvorska ulica štev. 8.

(152) — 3

Dečka

iz boljše hiše, katerega veseli krojaška obrt,
sprejme

Josip Hočevar

krojaški mojster v Celju, Kolodvorska ulica št. 5.

Naprodaj je lepa hiša

2 minuti od mesta, obstoječa iz 15 strank,
vrt pred hišo, primeren za stavbo (Bauplatz);
hiša, sposobna za pekarijo, mesarijo, sploh za
vsako obrt.

Cena 12.000 kron.

Kupei se naj oglašijo na Bregu št. 28
pri Celju. (146) 4-2

Dobro ohranjen

glasovir

je pod ugodnimi pogoji naprodaj.

Istotam je naprodaj krasna

kobila

14:2, tudi zelo po ceni.

Naslov pove upravništvo „Do-
movine“. (131) 3-2

Mala hiša

z dvema sobama in z velikim hlevom za 6 glav živine,
6 novih svinjakov, dvema lepima, sadonosnima in zelenjad-
nima vrtoma, ter je posebno primerna za penzioniste in
obrtnike, odstranjena samo 10 minut od kolodvora in 5
minut od trga, cerkve. — Pri hiši je okoli 3 orle zemlje.

Cena 1700 goldinarjev

Posojilnici ostane lahko vknjiženih 500 gld. Proda se radi
preselitve. — Več pove lastnik posestva **Boštjan Guzej**
(148) na Pešenci, pošta Št. Jurij ob juž. žel. 3-2

Milan Hočevar

trgovina špecerijskega blaga

Glavni trg št. 10 **Celje** Glavni trg št. 10

priporoča svojo bogato založeno
skladišče in zagotavlja strogo
solidno postrežbo. Razven tega
priporočam

naravna vina

v steklenicah in sodih.

Izvrstne vrste čaja, ruma,
konjaka, slivovke,
tropinovca in brinovca.

Pšenična moka

iz parnega mlina najboljše
provenijence.

Pristna prašičja mast in maslo.

Sirovo maslo k čaju iz graščine Novo Celje. — Kakao, čokolada, pecivo
za čaj in fini bonboni. — Južni sadeži izbrane kakovosti. — Vosek,
ceresin in stearin-sveče.

Bogata izber mineralnih vod.

Škokeravska leča in grah, tičja hrana, bosanske češnje in povidl.

Semena za vrte in polja.

Zunanjim odjemalcem stajim rade volje pri večjih naročilih posebne
pogoje. — Mesečni odjemalci imajo znatne popuste.

(155) 5-2

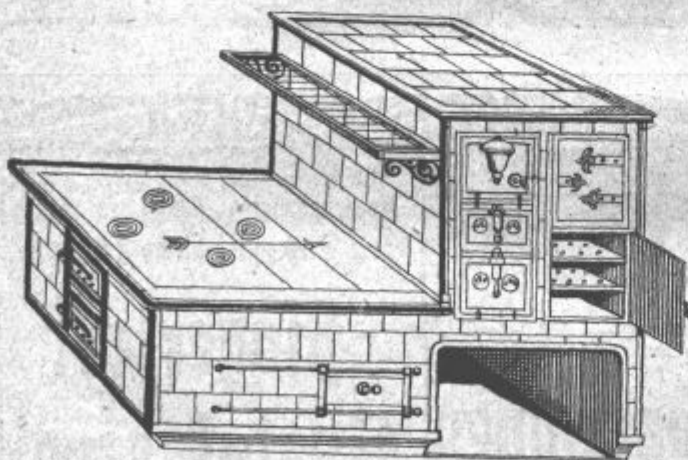
20.000 kron

ustanovnega denarja se odda v celem ali v 2 delih po 10.000 K proti

4³/₄%

obrestovanju in zadostni varnosti na posestva.

Ponudbe naj se pošiljajo **Južnoštajerski hra-
nilnici v Celju.** (158) 2-2

Ne podpirajte tujcev, ampak ozirajte se na domače
zanesljive tvrdke, katere Vam nudijo boljše blago.

Stedilna ognjišča,

izšla. — Štedilna ognjišča imam vedno v zalogi; po poslani meri se ista hitro izvrše.

Vsakovrstne vodovode,

kuhinje, pralnice, dvorišča, hleve ali vrtove.

vsakovrstna, velika in najfinejša, kakor
tudi mala in prosta, izdelujem sam. Za
ista prevzamem tudi nabavo pečnic, kakor
tudi zidarska dela z jamstvom dobrega

bodisi iz studencev, vod-
njakov ali hidravličnimi
vidri, odkoder se voda lahko
poljubno napelje bodisi v

Prevzamem popolno napravo kopališč,

mostiče, železne cvetličnjake, verande, stopnice, ravne ali okrogle.

Vsakovrstne železne ograje

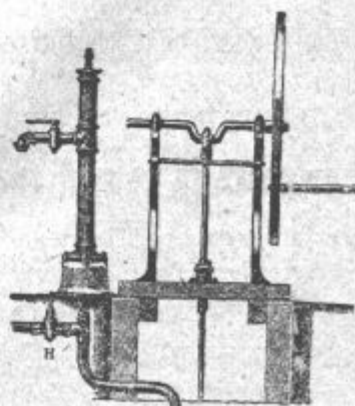
(tudi iz žice), n. pr. za stopnice, cerkve, šole, grobove, vrtove in
zasebne hiše itd. — Železna vrata za prodajalne in
skladišča ali pokopališča. — Popolnoma železna
okna, primerna za vsako stavbo, osobito za tovarne, skladišča ali hleve, napeljavno strelovodov itd.

Sploh izvršujem vsa stavbinska in umetniška v mojo stroko spadajoča
dela po tovarniških cenah.

Priporočam se za obilno naročbo

IVAN REBEK, stavbeni in umetni ključalničar

Poljska ulica št. 14. ♦ **CELJE** ♦ Poljska ulica št. 14.

(154) 40-2